

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy Polski i regionów w latach 2004-2015

Wstęp

Ministerstwo Rozwoju (wcześniej Ministerstwo Rozwoju Regionalnego) od wielu lat prowadzi systematyczne badania nad wpływem polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy Polski. W ramach prac badawczych ocenie poddawane są fundusze polityki spójności wydatkowane od początku akcesji Polski do Unii Europejskiej.

Oddziaływanie funduszy unijnych jest cyklicznie oceniane w oparciu o wybrane wskaźniki realizacji celów podstawowych dokumentów strategicznych tj. Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006, Narodowej Strategii Spójności 2007-2013, Umowy Partnerstwa 2014-2020¹.

Oceny wpływu polityki spójności na polską gospodarkę za lata 2004-2015 wraz z prognozami do 2023 r. są oparte na badaniach przeprowadzonych przy wykorzystaniu systemu makroekonomicznych modeli HERMIN, składającego się z 16 modeli regionalnych skonstruowanych przez zespół badawczy Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego (WARR) wraz z modelem ogólnokrajowym, będącym elementem kohezyjnego systemu modeli HERMIN (CSHM) stosowanego przez Dyрекcję Generalną ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej do ewaluacji polityki spójności.

Oddziaływanie funduszy UE na kształtowanie się podstawowych wskaźników makroekonomicznych jest wyodrębniane przez zestawienie dwóch scenariuszy – ze środkami UE i bez zaangażowania tych środków. Punktem wyjścia jest scenariusz odpowiadający sytuacji, w której analizowane fundusze są wykorzystywane. Dla okresów historycznych odpowiada on rzeczywistym zmianom zachodzącym w gospodarce. Drugi ze scenariuszy jest hipotetyczny i powstaje przy założeniu, że gospodarka nie ma dostępu do funduszy opisanych w analizowanych dokumentach strategicznych. Różnica między oboma scenariuszami odpowiada oddziaływaniu funduszy.

Podsumowanie

Dotychczasowy **wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy Polski był jednoznacznie pozytywny**. Fundusze europejskie oddziaływały w istotnym stopniu na wzrost gospodarczy, aktywność inwestycyjną i rynek pracy w Polsce, a także na wewnętrzną i zewnętrzną równowagę gospodarki.

Wyniki badań wskazują, że dzięki funduszom unijnym następowało przyspieszenie wzrostu PKB, w efekcie czego Polska w dużo mniejszym stopniu odczuwała skutki globalnego kryzysu finansowego. Wykorzystanie środków UE przyspieszyło proces konwergencji realnej gospodarki do krajów UE. Fundusze UE wywołały również zauważalny wzrost zatrudnienia i spadek bezrobocia. Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy.

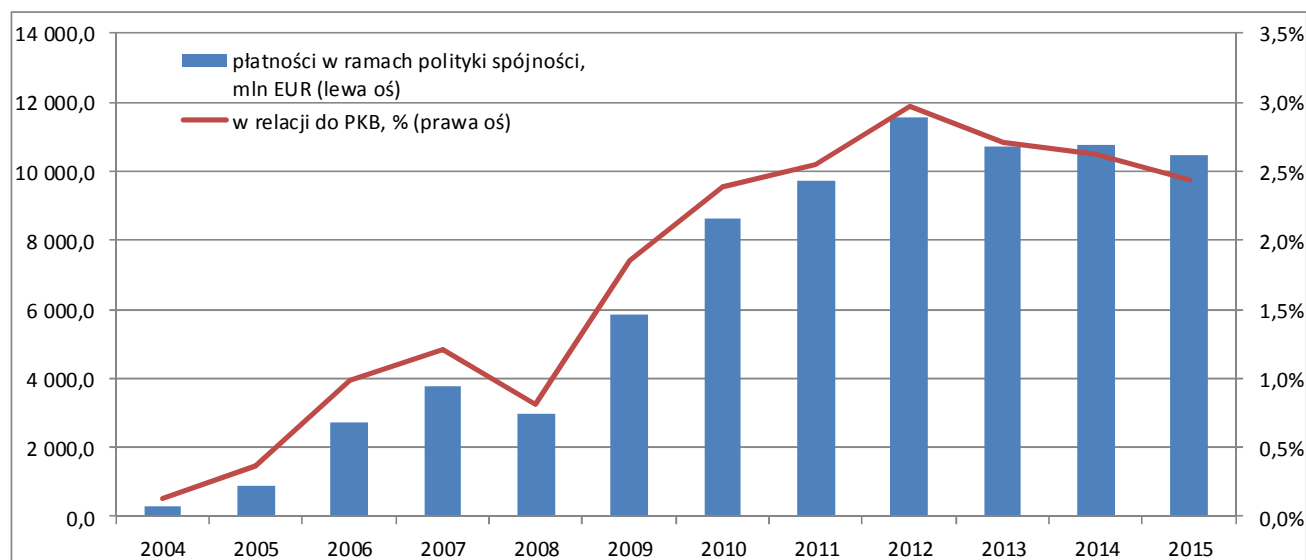
Realizacja polityki spójności przyczyniała się nie tylko do zmniejszenia dystansu Polski względem średniego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego krajów UE, ale również do ograniczenia procesów zróżnicowań wewnętrznych. Od akcesji dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego wszystkie polskie regiony od średniej UE stopniowo się zmniejsza.

¹ Prezentowane poniżej wyniki wykorzystują najnowsze badania przeprowadzone w maju 2016 r.

Środki polityki spójności wykorzystane w Polsce w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. wydatkowano w Polsce środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości ok. 78,4 mld EUR². Średnioroczna wielkość płatności w ramach polityki spójności w relacji do wielkości PKB dla badanego okresu (2004-2015) kształtowała się na poziomie 1,8%.

Wykres 1. Wsparcie w ramach polityki spójności w Polsce (środki UE) w latach 2004-2015

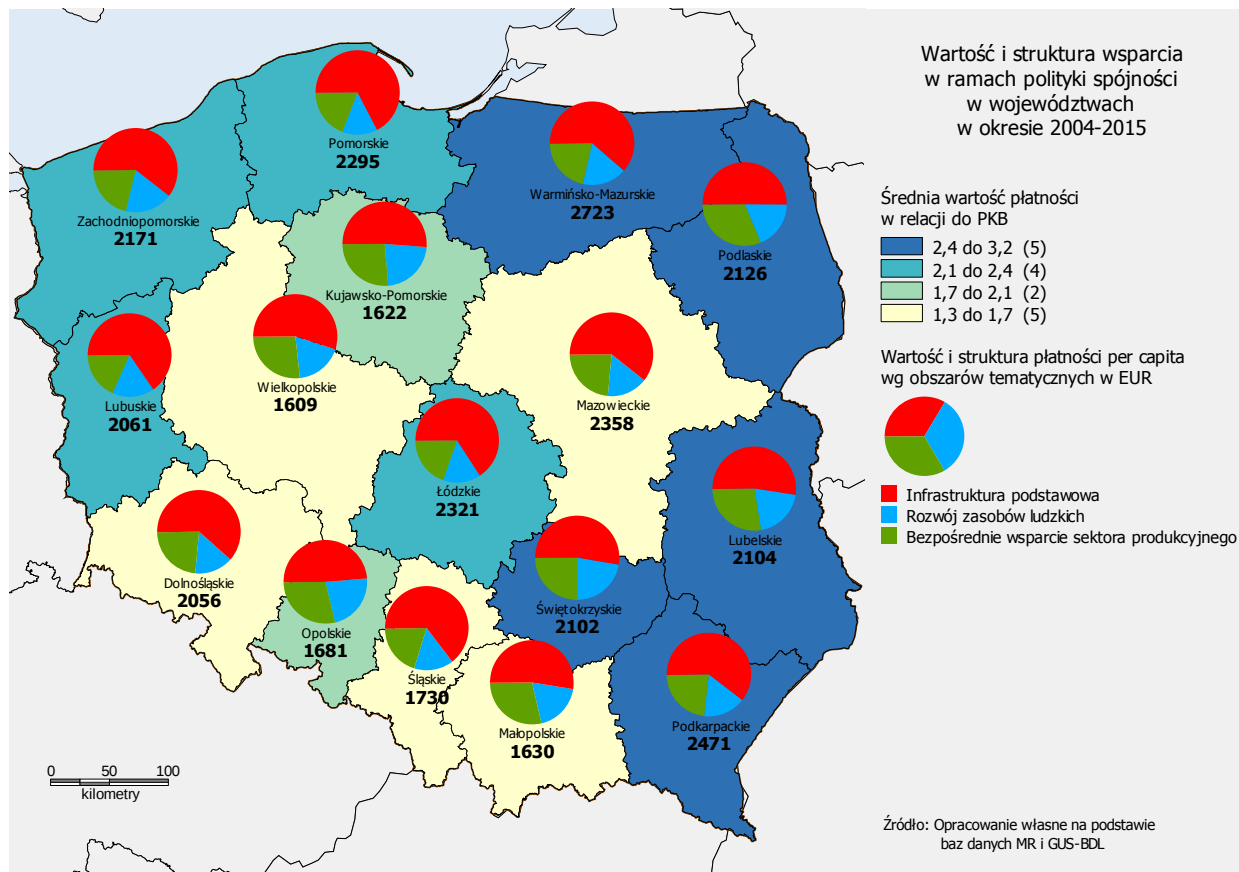
Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych MR.

W układzie regionalnym, w latach 2004-2015 największym poziomem płatności w ujęciu nominalnym charakteryzowały się województwa: mazowieckie – ponad 12,6 mld EUR i śląskie – ponad 7,9 mld EUR. Dalsze miejsca zajmują: dolnośląskie – niemal 6 mld EUR oraz łódzkie – 5,8 mld EUR. Najmniejszy poziom płatności notowany był w opolskim – prawie 1,7 mld EUR oraz lubuskim ok. 2,1 mld EUR.

Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, najwyższy poziom płatności można było zaobserwować w województwach warmińsko-mazurskim i podkarpackim (środki UE stanowią w tych regionach ponad 3% PKB i wynoszą ok. 2,5-2,7 tys. EUR per capita).

² Wg wartości wniosków o płatność – dofinansowanie UE.

Mapa 1. Wsparcie w ramach polityki spójności (fundusze unijne) w województwach w latach 2004-2015

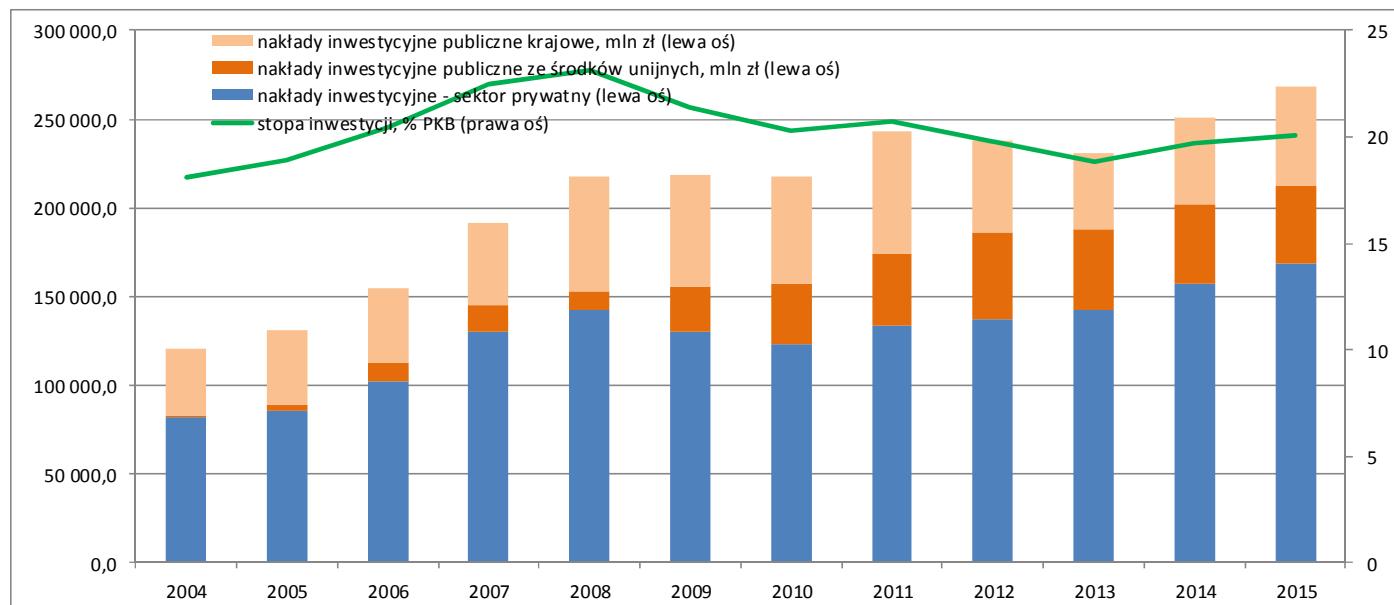
W analizowanym okresie największe wsparcie UE zostało skierowane na projekty z zakresu rozwoju infrastruktury podstawowej (infrastruktura transportowa, energetyka, ochrona środowiska, infrastruktura społeczna). W większości województw wydatki na tę kategorię stanowiły ok. 2/3 ogółu środków. Pozostała część wydatkowanych środków rozkładała się mniej więcej po równo na rozwój zasobów ludzkich i bezpośrednie wsparcie sektora produkcyjnego. Można zauważyć, że w poszczególnych regionach struktura wsparcia jest zbliżona. O pewnej różnicy w powyższym zakresie można mówić w odniesieniu do województw: opolskiego i podlaskiego (gdzie są relatywnie niskie wydatki na infrastrukturę, a wysokie na wsparcie sektora produkcyjnego).

Inwestycje współfinansowane funduszami unijnymi stanowią znaczącą część inwestycji publicznych w Polsce. W 2015 r. nakłady inwestycyjne ogółem wynosiły 268,7 mld zł, z czego ok. 37% stanowiły inwestycje publiczne (ponad 100³ mld zł). Średni udział inwestycji finansowanych ze środków unijnych w inwestycjach publicznych ogółem systematycznie rósł od momentu wejścia Polski do UE i osiągnął w 2013 r. poziom ponad 50%. W ostatnich latach nieznacznie spadł - kształtował się na poziomie 48,1% w 2014 r. i 43,5% w 2015 r. i był bardzo zróżnicowany na poziomie regionalnym. Inwestycje finansowane ze środków polityki spójności dominowały w opolskim, lubelskim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim. Z kolei w województwach: śląskim, zachodniopomorskim i wielkopolskim większość inwestycji publicznych finansowana była ze źródeł krajowych⁴.

³ Szacunek, w oparciu o udział inwestycji publicznych w 2014 r.

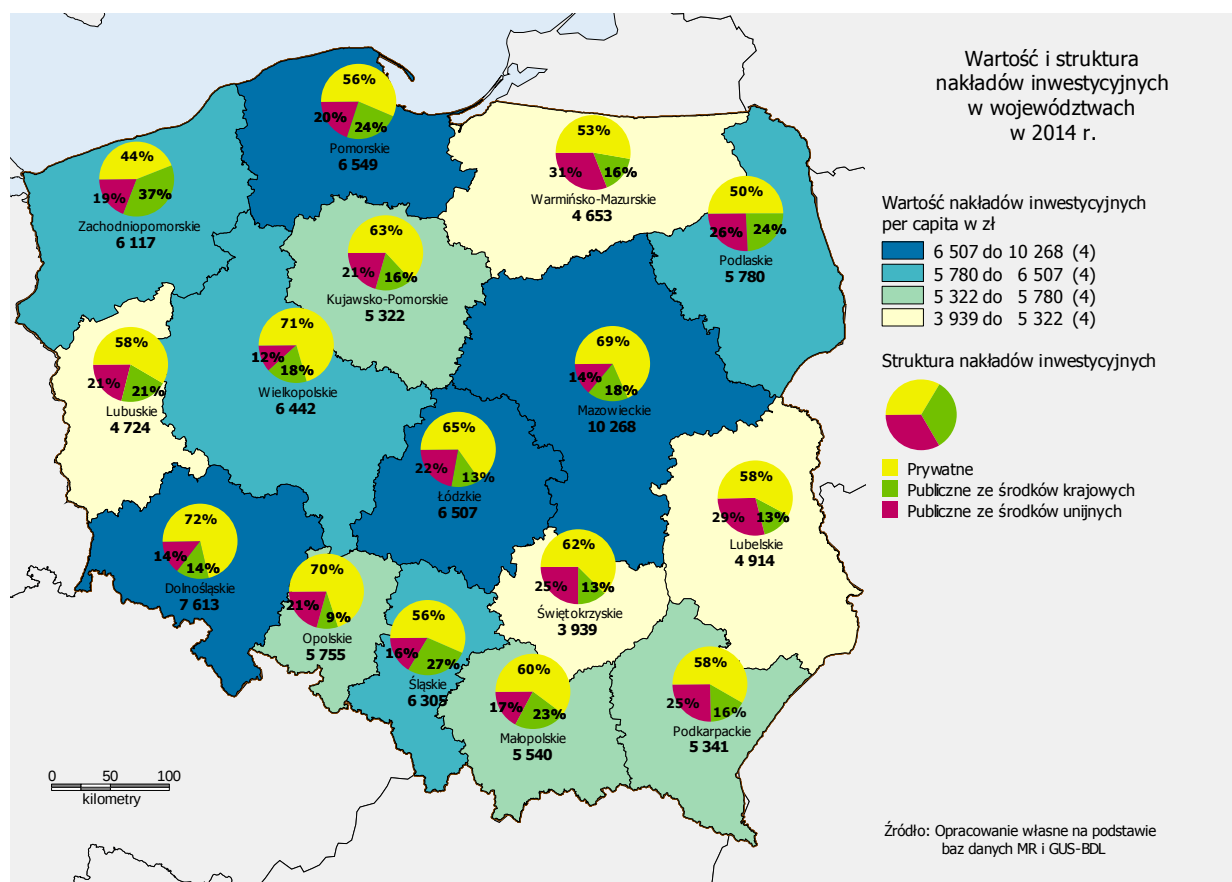
⁴ Dane dla województw za 2014 r.

Wykres 2. Inwestycje publiczne finansowe ze środków unijnych i krajowych w latach 2004-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych MIR i BDL GUS.

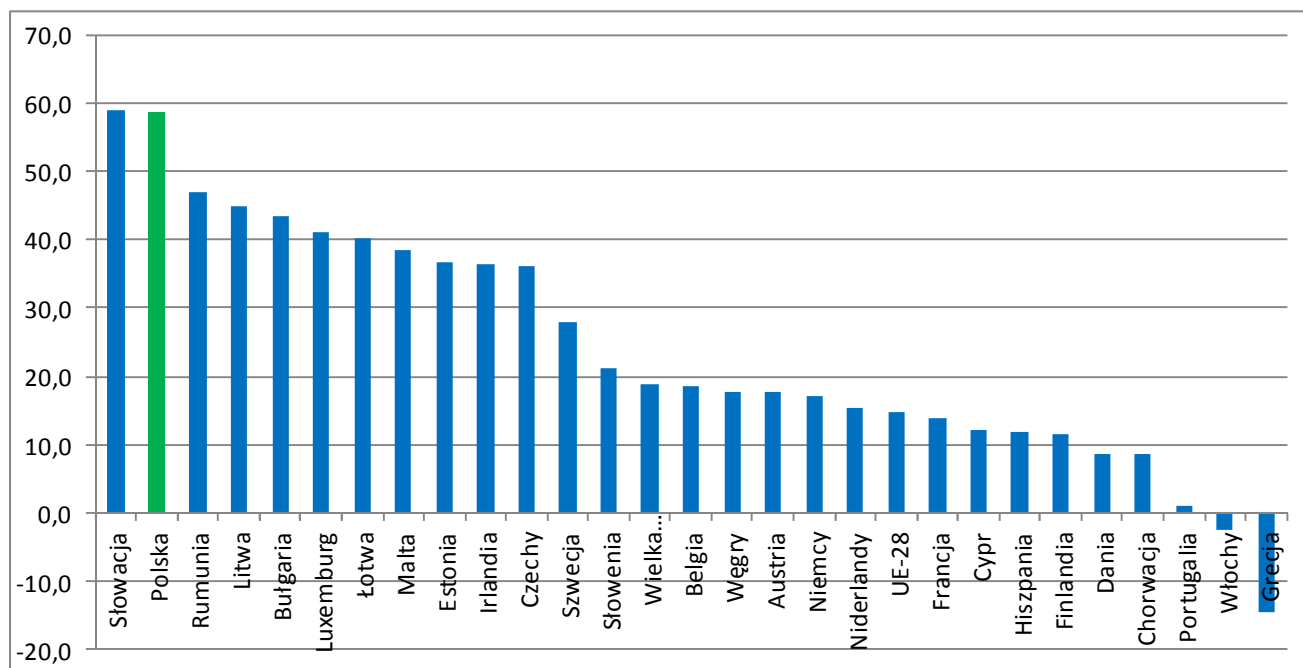
Mapa 2. Nakłady inwestycyjne wg źródeł finansowania w województwach w 2014 r.

Wzrost gospodarczy i zmiany strukturalne w gospodarce

W latach 2004-2015 Polska, obok Słowacji, osiągnęła największy skumulowany wzrost PKB wśród państw członkowskich UE. Od momentu przystąpienia do UE, polska gospodarka urosła o prawie 59%, podczas gdy w UE-28 średni skumulowany wzrost osiągnął 14,8% (wykres 3). W 2015 r. Polska, po dwóch latach (2012-2013) niższego wzrostu (1,6-1,7%) odnotowała w latach 2014-2015 wzrost na poziomie odpowiednio 3,3 i 3,6% i kolejny rok z rzędu pozostawała w gronie szybko rozwijających się gospodarek europejskich.

Wykres 3. Skumulowana zmiana PKB w krajach UE-28 w latach 2004-2015 (%)

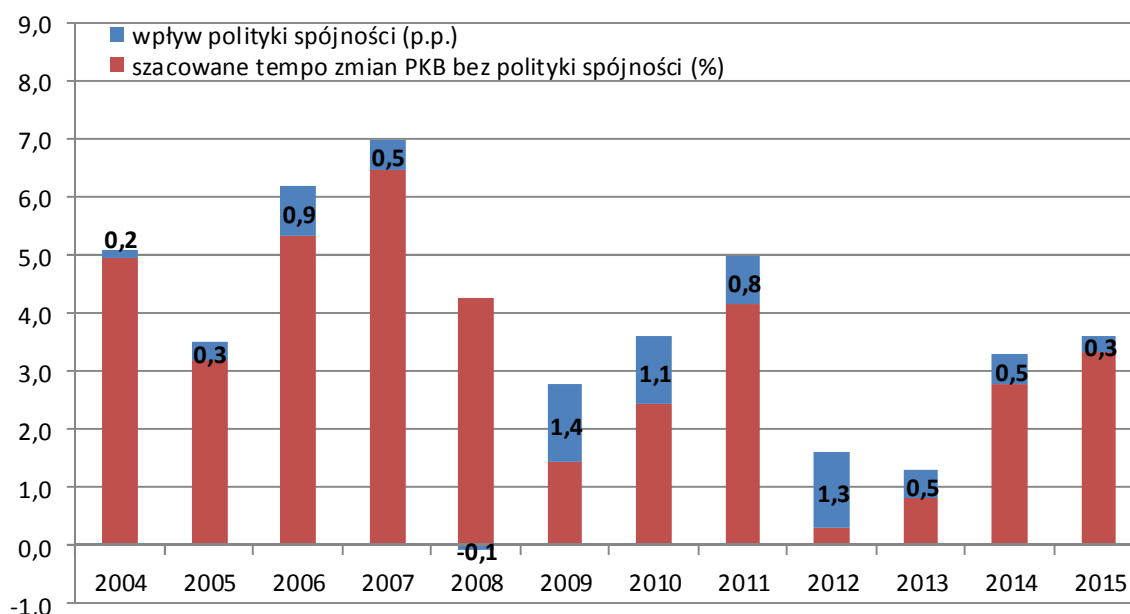
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Stosunkowo wysoki wzrost gospodarczy notowany w Polsce w okresie 2004-2015 (średniorocznie 3,9% wobec 1,2% w UE-28) był w znacznej mierze efektem wykorzystania funduszy unijnych. Podczas kryzysu gospodarczego, fundusze europejskie były amortyzatorem łagodzącym skutki szoków zewnętrznych i pomogły w realizacji krajowej polityki stabilizacji finansów publicznych.

W całym analizowanym okresie wpływ polityki spójności na rozwój gospodarczy był pozytywny – **szacuje się, że prawie 17% średniorocznego wzrostu było efektem realizacji przedsięwzięć współfinansowanych z funduszy unijnych.** Środki unijne, poprzez stymulowanie popytu inwestycyjnego, oddziaływały na wzrost dochodów do dyspozycji i popyt konsumpcyjny przyczyniając się w rezultacie do wzrostu PKB. Napływ funduszy unijnych miał stabilny wkład we wzrost realny PKB (wykres 4).

W ciągu kilku lat trwania globalnego kryzysu finansowego i gospodarczego znaczna część wzrostu PKB w Polsce miała swoje źródło w przedsięwzięciach współfinansowanych z budżetu UE.

Wykres 4. Wpływ polityki spójności na tempo wzrostu PKB w Polsce w latach 2004-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i wyników modeli makroekonomicznych.

Dotychczasowy wpływ na PKB determinowany jest w głównej mierze rozkładem wydatkowania środków finansowych w poszczególnych latach realizacji polityki spójności w Polsce. Wynika z tego, że dominujący udział w wielkości wpływu w całym badanym okresie mają krótkoterminowe czynniki o charakterze popytowym wywołane napływem do gospodarki kraju dodatkowych środków finansowych. Fundusze te poprzez stymulowanie popytu inwestycyjnego oddziałują na wzrost dochodów do dyspozycji i popyt konsumpcyjny przyczyniając się w rezultacie do wzrostu PKB.

W dłuższej perspektywie obok czynników popytowych zaczną się ujawniać także **efekty podażowe**, wywołane głównie przez akumulację kapitału publicznego i wsparcie dla akumulacji kapitału prywatnego, a co za tym idzie wzrost produktywności pracy⁵. Efekty podażowe, związane m.in. z rozbudową i modernizacją infrastruktury technicznej, poprawą jakości kapitału ludzkiego, a także rozbudową i unowocześnianiem parku maszynowego przedsiębiorstw, w dużej mierze ujawniają się w dłuższej perspektywie czasowej potęgując tym samym wielkość wpływu w późniejszych latach realizacji polityki spójności (aczkolwiek nie należy pomijać całkowicie ich wpływu w początkowym okresie wdrażania funduszy, mając na uwadze chociażby oddziaływanie poprzez kanał bezpośredniego wsparcia dla sektora przedsiębiorstw).

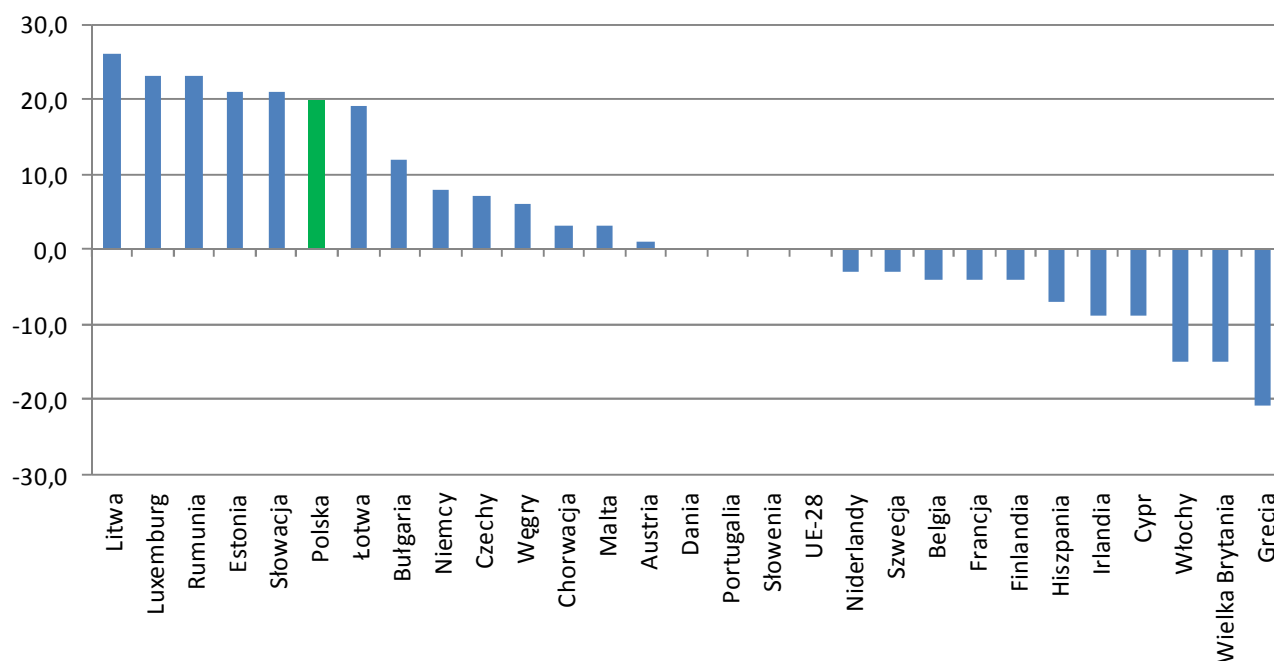
Inwestycje finansowane z funduszy europejskich są również **czynnikiem zmian sektorowej struktury gospodarki**, wyrażających się zwłaszcza wzrostem udziału sektora II (przemysł i budownictwo) w wartości dodanej brutto, przy spadku udziału sektora I (rolnictwo).

Środki zasilające polską gospodarkę w ramach polityki spójności przyczyniają się również do natężenia procesów realnej konwergencji gospodarczej między Polską a UE, realizując tym samym jeden z głównych celów tej polityki. Przybliżanie się naszego kraju do przeciętnego poziomu rozwoju notowanego w Unii Europejskiej następuje w wyniku dynamiczniejszego wzrostu gospodarczego, związanego z przyrostem kapitału rzeczowego i ludzkiego oraz postępem technologicznym, który z kolei wpływa na wzrost wydajności pracy.

W okresie 2004-2015 **dystans pomiędzy Polską a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) wyraźnie zmalał – o 21 p.p.** (z 48% w 2003 r. do 69% w 2015 r. – wykres 5), **z czego prawie 1/4 było efektem realizacji polityki spójności** (wykres 6). Dzięki funduszom unijnym Polska ma szansę osiągnąć w 2020 roku poziom PKB per capita sięgający 75%-78% średniej unijnej.

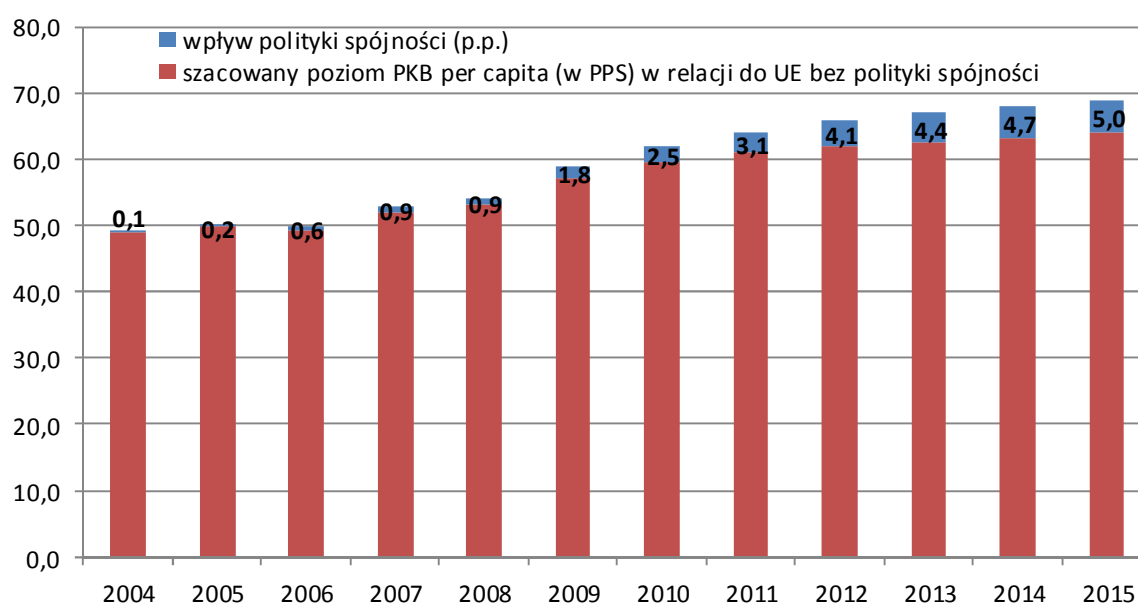
⁵ W całym okresie 2004-2015 wydajność pracy w Polsce rosła szybciej niż w UE-28. W relacji do średniej unijnej, jej poziom mierzony PKB na pracującego (z uwzględnieniem różnic w sile nabywczej walut) zwiększył się z nieco ponad 60% w 2004 r. do 74,2% w 2015 r. Wykorzystanie środków z funduszy europejskich doprowadziło do zmniejszenia różnicy między wydajnością pracy w Polsce i średnią dla UE-28 o ok. 2,6 p.p. w 2015 r., a w 2020 r. efekt ten ma wynieść prawie 4 p.p.

Wykres 5. Zmiana PKB per capita (w PPS, UE-28=100) w krajach UE-28 w latach 2004-2015 (p.p.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Wykres 6. Wpływ polityki spójności na poziom PKB per capita (w PPS) w Polsce w relacji do UE-28 w latach 2004-2014

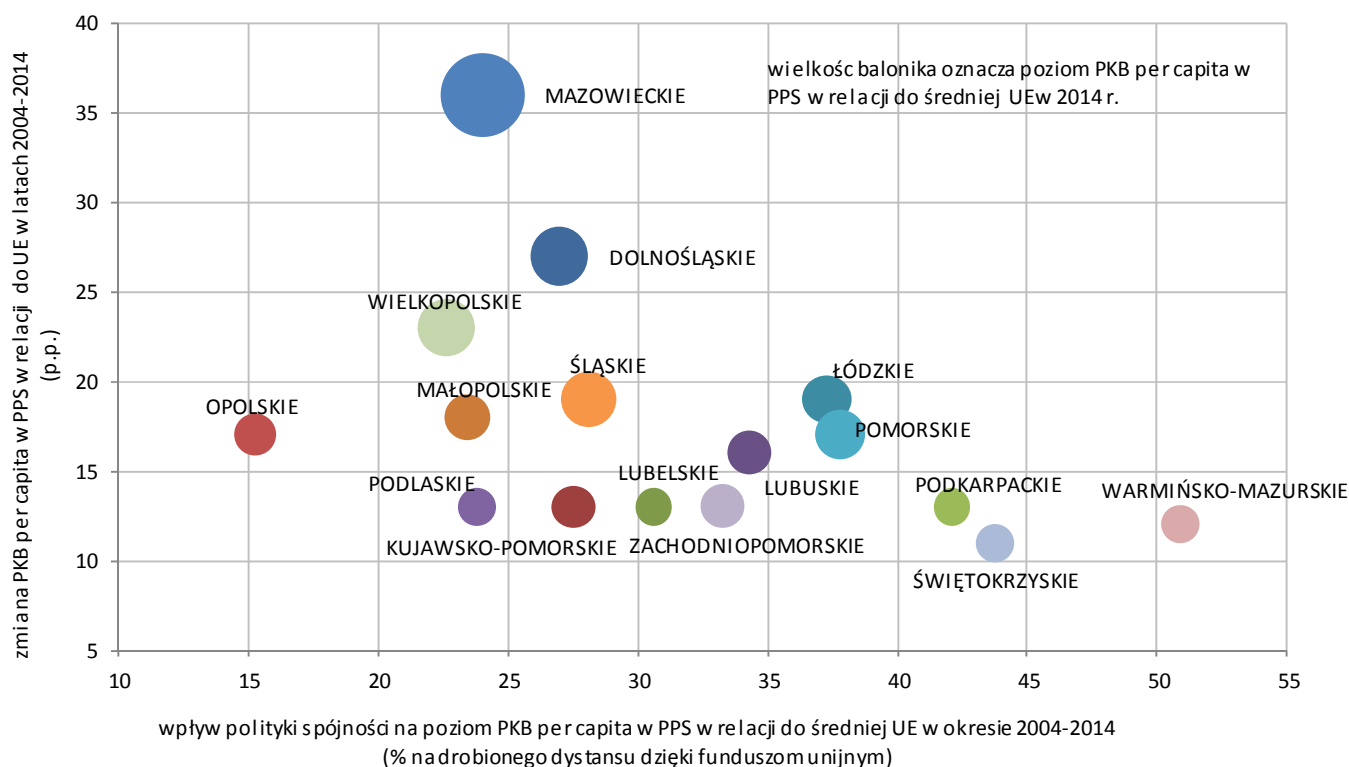

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat i wyników modeli makroekonomicznych.

Co równie ważne, **realizacja polityki spójności przyczynia się nie tylko do zmniejszenia dystansu Polski względem średniego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego krajów UE-28, ale również do ograniczenia procesów zróżnicowań wewnętrznych.** Dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego polskie regiony od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza, a wykorzystanie funduszy unijnych pomaga wszystkim polskim regionom zbliżyć się do przeciętnego poziomu rozwoju UE-28, chociaż proces konwergencji zachodzi nierównomiernie w wymiarze terytorialnym.

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w pięciu województwach Polski wschodniej nie przekroczył 50% średniej unijnej. Dodatkowo województwa te charakteryzowały się stosunkowo niskim tempem zmniejszania dystansu do średniego poziomu UE-28 (wykres 7). W okresie 2004-2014 PKB per capita (w PPS) w relacji do średniej UE-28 wzrósł w każdym z tych regionów o od 11 (świętokrzyskie) do 13 p.p. (lubelskie, podlaskie, podkarpackie). Jednocześnie w regionach tych wpływ polityki spójności był najsilniejszy – ok. 25-30% nadrobionego dystansu (w podlaskim i lubelskim) do nawet 50% (w warmińsko-mazurskim) było efektem realizacji projektów współfinansowanych z funduszy unijnych. Najszybciej dystans do średniej UE pokonywały województwa najbogatsze – mazowieckie (o 36 p.p.) i dolnośląskie (o 27 p.p.). W regionach tych ok. 23-24% nadrobionego dystansu było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Wykres 7. Wpływ polityki spójności na poziom PKB per capita (w PPS) w relacji do UE-28 w latach 2004-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat i wyników modeli makroekonomicznych.

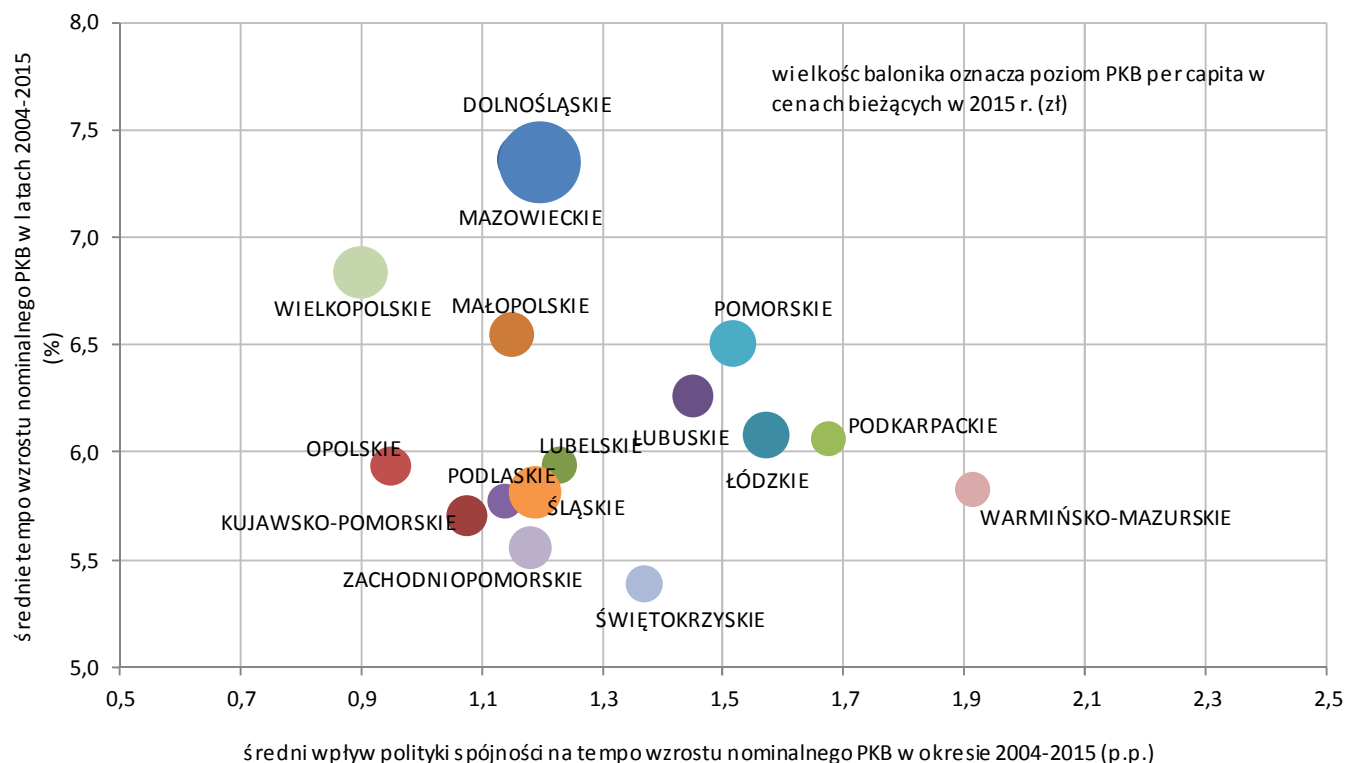
Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionów. Dynamika rozwoju województw jest zróżnicowana (wykres 8). W okresie 2004-2015⁶ najszybciej rozwijały się województwa najbogatsze: dolnośląskie, mazowieckie, wielkopolskie, małopolskie i pomorskie. W regionach tych wkład polityki spójności w przyspieszenie wzrostu PKB wahał się od 13 do 23% (około 13-23% średniorocznego wzrostu było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych). Z kolei w województwach słabiej rozwiniętych, które charakteryzowały się stosunkowo niską dynamiką wzrostu, odnotowano większą skalę oddziaływania polityki spójności na ten wskaźnik – w podkarpackim i warmińsko-mazurskim ok. 27-33% średniorocznego wzrostu PKB było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

A zatem tym, co stanowi i będzie stanowiło przeciwwagę dla procesu pogłębiania międzyregionalnych rozpiętości w poziomie rozwoju są fundusze unijne – **środki dostępne w ramach polityki spójności pozwalają częściowo powstrzymać proces różnicowania regionów**. Wynika to głównie z faktu z reguły silniejszego ich oddziaływania w województwach uboższych, niż w województwach lepiej rozwiniętych, ale także z faktu kierowania do tych regionów największych alokacji per capita. Choć tym, co najbardziej determinuje skalę wpływu polityki spójności na rozwój jest przede wszystkim wielkość

⁶ Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

środków, to jednak dużą rolę odgrywają także inne czynniki, jak np. wewnętrzne potencjały regionów oraz stopień dopasowania tematycznej struktury funduszy do ich potrzeb.

Wykres 8. Wpływ polityki spójności na tempo wzrostu nominalnego PKB w województwach w latach 2004-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i wyników modeli makroekonomicznych.

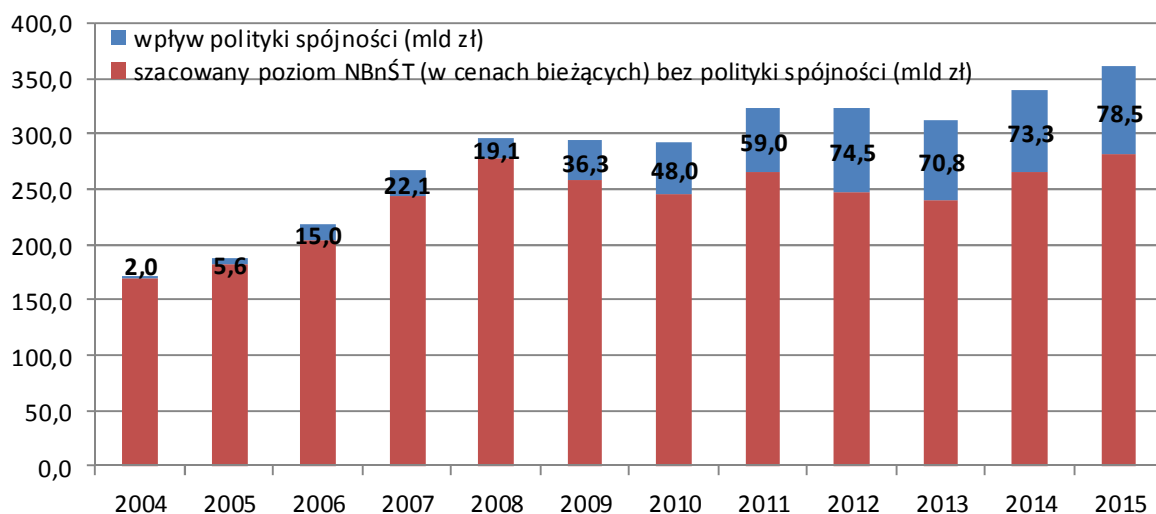
Podsumowując, polityka spójności przyczynia się do ograniczania wzrostu poziomu wskaźnika zróżnicowania regionalnego PKB per capita zarówno na poziomie NTS2, jak i NTS3. w 2015 r. wskaźnik ten na poziomie NTS3 wynosił 36,5 i był niższy dzięki realizacji polityki spójności o 1,7 p.p.

Aktywność inwestycyjna

Jednym z czynników determinujących zdolność gospodarki do rozwoju jest relacja pomiędzy środkami przeznaczanymi na spożycie i akumulację, której najbardziej istotnym komponentem są nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT). Głównym celem NBnŚT, a tym samym zasadniczą przesłanką procesu inwestycyjnego, jest odtwarzanie oraz powiększanie wolumenu kapitału, i co za tym idzie wzrost ilości wytwarzanych towarów i usług, a także jakościowe usprawnienie procesu produkcyjnego.

NBnŚT (w cenach bieżących) w 2015 r. były ponad dwukrotnie wyższe niż w roku poprzedzającym akcesję naszego kraju do UE (wynosiły odpowiednio 360,4 i 153,7 mld zł). Do ożywienia działalności inwestycyjnej w Polsce w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw. Największy ich wpływ notowany był w latach 2012-2014, kiedy to dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe o ok. 30% (średniorocznie ok. 28,7%) niż w sytuacji, gdyby polityka spójności nie była realizowana (wykres 9).

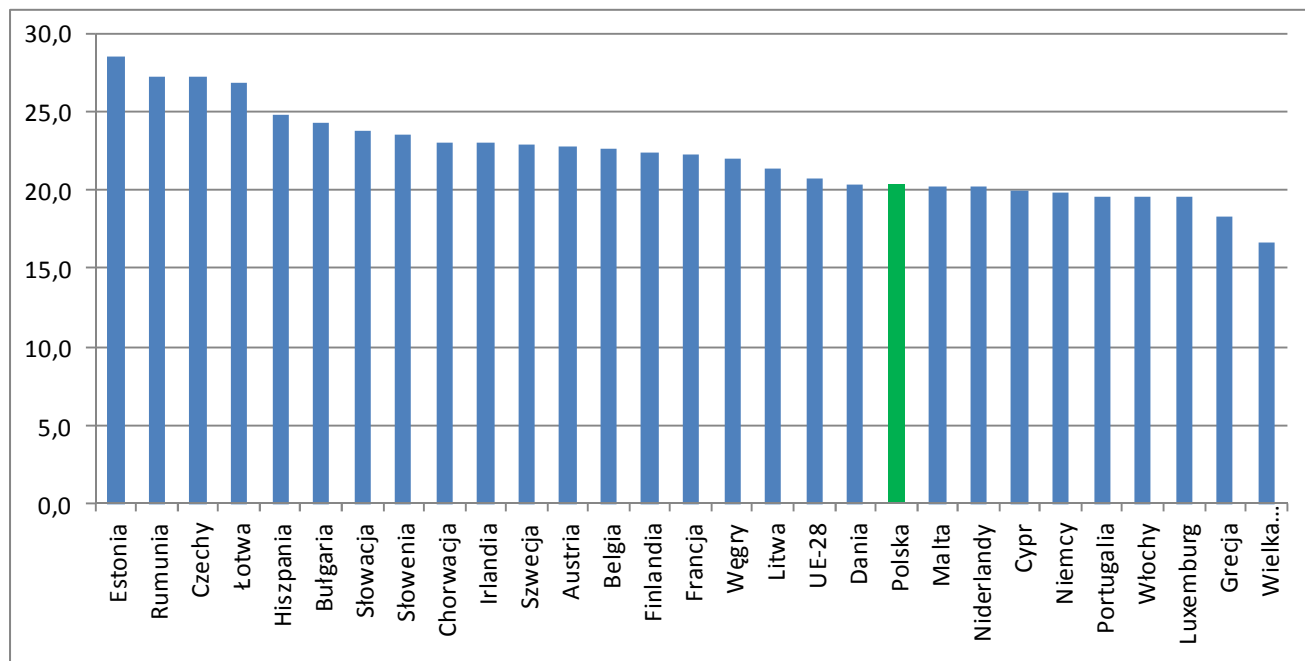
Wykres 9. Wpływ polityki spójności na nakłady brutto na środki trwałe (w cenach bieżących) w Polsce w latach 2004-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i wyników modeli makroekonomicznych.

Stopa inwestycji, odzwierciedlająca udział nakładów brutto na środki trwałe w PKB, wynosiła w Polsce w 2015 r. 20,1% PKB i była wyższa od średniej unijnej o 0,5 p.p., podczas gdy w roku akcesji sytuacja była odwrotna. Należy odnotować, że najwyższa stopa inwestycji występowała w Polsce w latach 2007-2009 (od 21,4% do 23,1%), głównie za sprawą inwestycji sektora prywatnego, ale także z rosnącym udziałem inwestycji publicznych, w tym inwestycji sektora rządowego i samorządowego. Średnioroczna stopa inwestycji w okresie 2004-2015 jest jednak niższa niż w UE i najniższa w regionie EŚW.

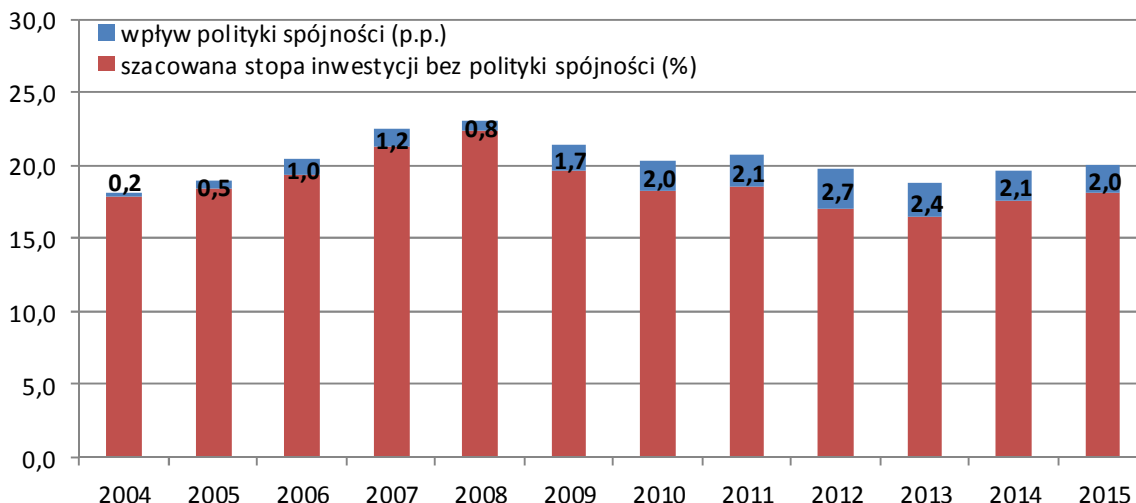
Wykres 10. Średnioroczna stopa inwestycji w krajach UE-28 w latach 2004-2015 (% PKB)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

W całym analizowanym okresie 2004-2015 **wpływ polityki spójności na stopę inwestycji był pozytywny** – w efekcie wydatkowania środków unijnych wskaźnik ten był w ostatnich latach wyższy o co najmniej 2 p.p. ponad poziom, jaki byłby obserwowany w sytuacji braku pomocy finansowej UE (wykres 11).

Wykres 11. Wpływ polityki spójności na stopę inwestycji w Polsce w latach 2004-2015

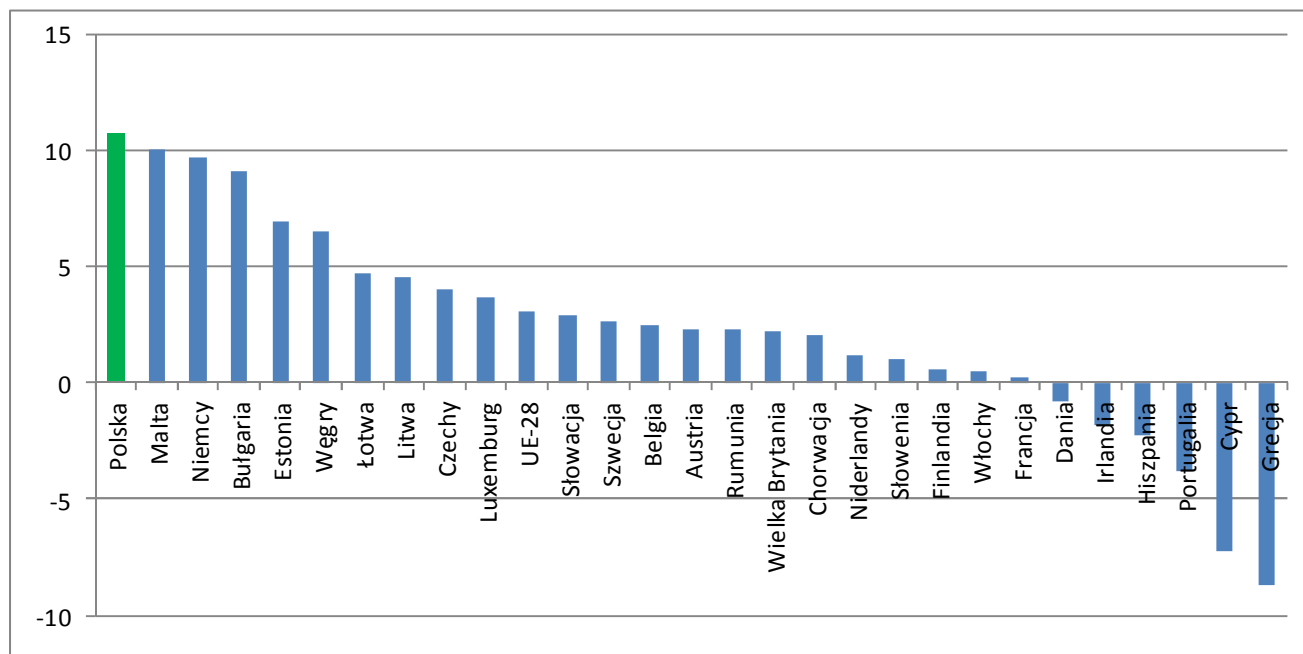

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i wyników modeli makroekonomicznych.

Rynek pracy

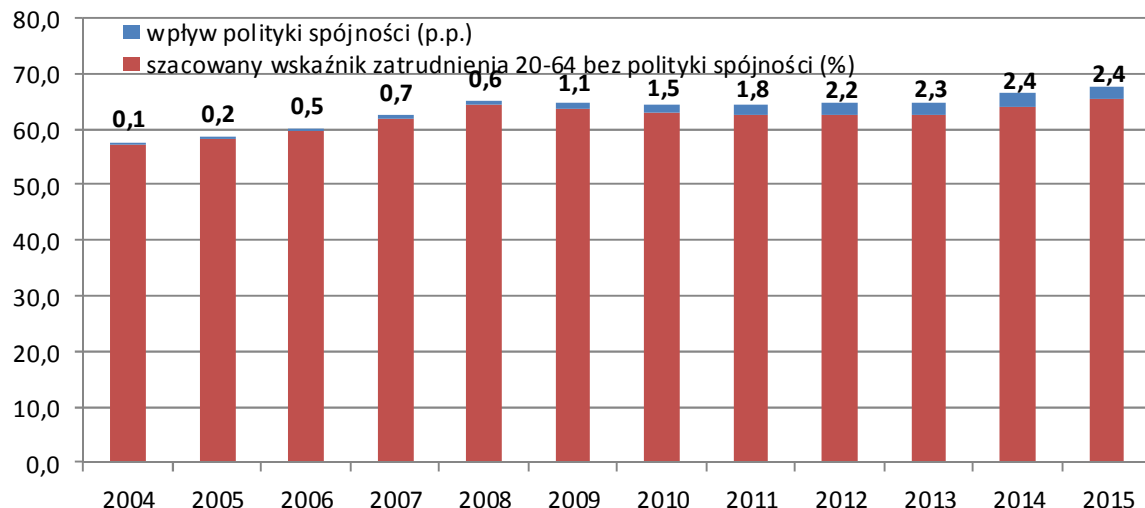
W momencie wejścia do UE, Polska charakteryzowała się najniższym wskaźnikiem zatrudnienia w UE, ale do 2015 r. odnotowała największy wzrost tego wskaźnika – o 10,7 p.p. (wykres 12). **Niemal 1/4 (ok. 2,4 p.p.) przyrostu wskaźnika zatrudnienia w okresie 2004-2015 była efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych** (wykres 13). Co ważne, kryzys spowodował jedynie minimalne obniżenie wskaźnika zatrudnienia w Polsce, co zawdzięczamy w dużej mierze funduszom unijnym. W 2015 r. wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 w Polsce wyniósł już 67,8% i do średniej UE-28 brakuje 2,3 p.p. (w 2004 r. dystans ten wynosił ponad 10 p.p.).

Wykres 12. Zmiana wskaźnika zatrudnienia 20-64 w krajach UE-28 w latach 2004-2015 (p.p.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Wykres 13. Wpływ polityki spójności na wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 w latach 2004-2015

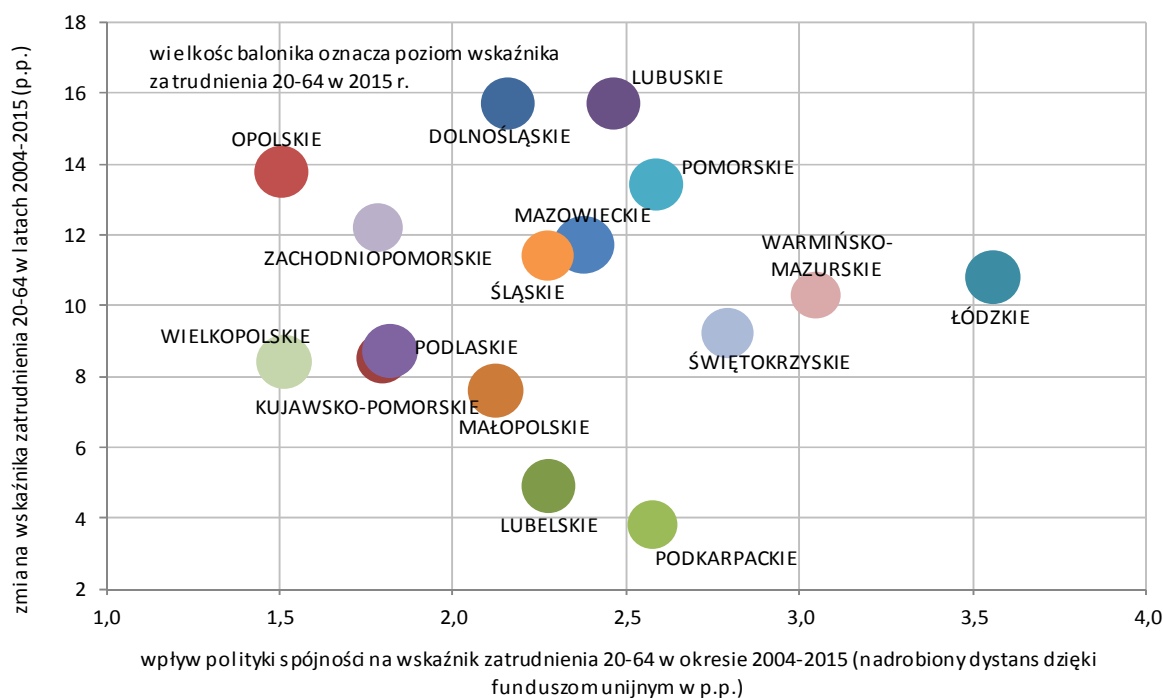

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat i wyników modeli makroekonomicznych.

Wskaźnik zatrudnienia jest zróżnicowany regionalnie. W 2015 r. najniższym poziomem zatrudnienia charakteryzowało się województwo warmińsko-mazurskie (61,8%), a najwyższym mazowieckie (73,6%). W okresie członkostwa w UE najszybciej dystans w poziomie zatrudnienia nadrobiły województwa lubuskie i dolnośląskie – o 15,7 p.p. Najgorzej pod tym względem wypadają podkarpackie i lubelskie, w których wskaźnik zatrudnienia w okresie 2004-2015 wzrósł zaledwie o 3,8-4,9 p.p., podczas gdy średnio w kraju ponad dwukrotnie więcej.

Wykorzystanie funduszy unijnych **wpłynęło pozytywnie na wskaźnik zatrudnienia w przypadku wszystkich województw**. Największe oddziaływanie odnotowano w województwach łódzkim i warmińsko-mazurskim – szacuje się, że polityka spójności przyczyniła się do wzrostu wskaźnika zatrudnienia w tych regionach o ok. 3-3,5 p.p. Najniższe natomiast oddziaływanie polityki spójności na rynek pracy miało miejsce na Opolszczyźnie i Wielkopolsce (wykres 14).

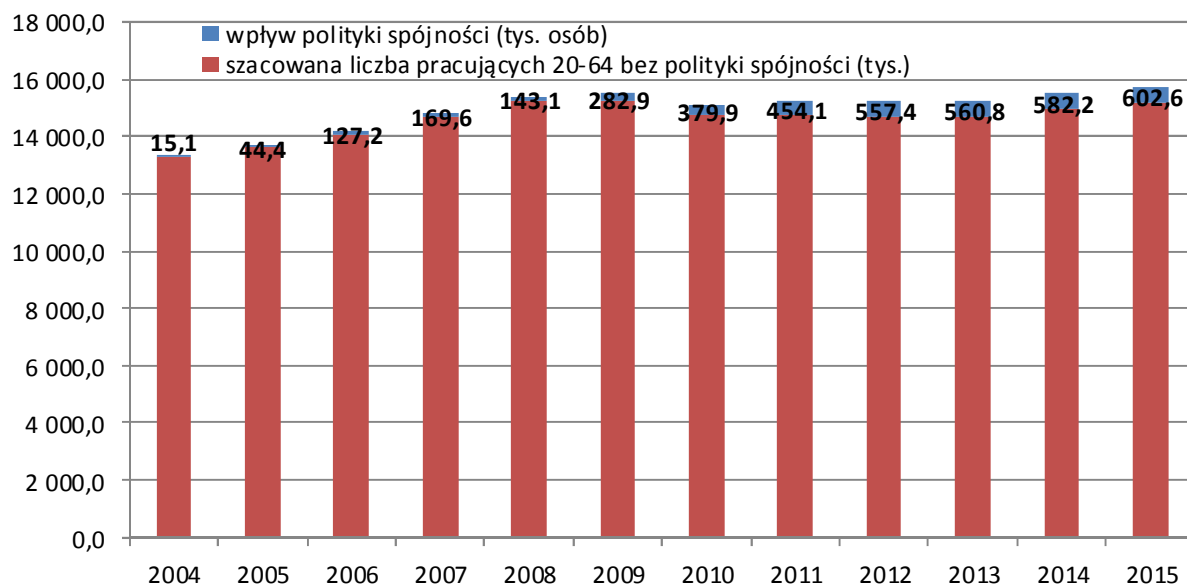
Wykres 14. Wpływ polityki spójności na wskaźnik zatrudnienia 20-64 w województwach w latach 2004-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat i wyników modeli makroekonomicznych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczba osób pracujących w wieku 20-64 wynosiła w 2015 r. 15,7 mln. W okresie 2004-2015 tempo wzrostu pracujących było jednym z najwyższych w UE, co zaowocowało przyrostem liczby pracujących o ponad 2,4 mln. **Liczbę miejsc pracy powstałych w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na ponad 600 tys.** (wykres 15).

Wykres 15. Wpływ polityki spójności na liczbę pracujących osób w wieku 20-64 w latach 2004-2015

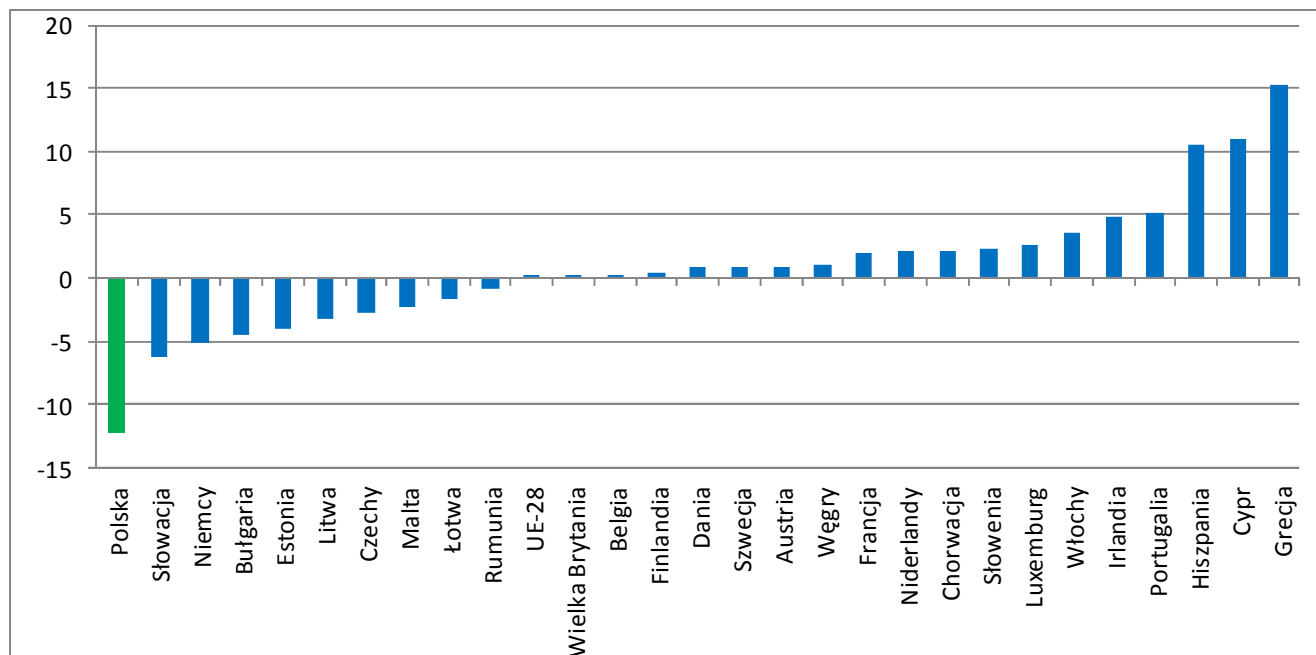
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat i wyników modeli makroekonomicznych.

Realizacja polityki spójności, oprócz wpływu na ogólny poziom zatrudnienia, powoduje jednocześnie zmiany w jego strukturze sektorowej. Oddziaływanie funduszy UE na rynek pracy następuje w większym stopniu poprzez kanał popytowy zwiększając znaczenie sektora przemysłowego oraz budownictwa, a także sektora usługowego i równocześnie ograniczając udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w **zmniejszaniu stopy bezrobocia**. Polska, wchodząc do UE charakteryzowała się najwyższą stopą bezrobocia⁷ w UE (19,1%). W kolejnych latach po akcesji następował szybki jej spadek (wykres 16). Pogorszenie koniunktury przyczyniło się jednak do wzrostu stopy bezrobocia i w 2013 r. wyniosła ona 10,3%, jednak w latach 2014-2015 ponownie spadła osiągając poziom 7,5% r. i jest niższa niż średnia UE-28 o 1,9 p.p.

⁷ Stopa bezrobocia osób w wieku 15+, wg BAEL.

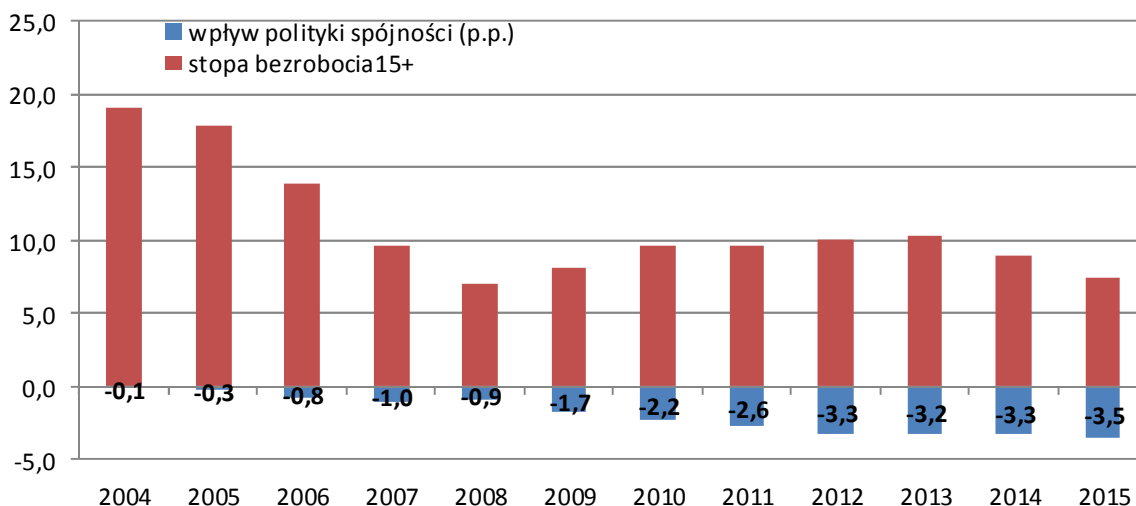
Wykres 16. Zmiana stopy bezrobocia 20-64 w krajach UE-28 w latach 2004-2015 (p.p.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

W dużej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne. Implementacja środków w ramach polityki spójności spowodowała, że w latach 2012-2015 stopa bezrobocia w grupie osób w wieku 15+ była o ponad 3 p.p. niższa niż gdyby nie realizowano inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych (wykres 17). W ujęciu bezwzględny oznacza to **spadek liczby bezrobotnych o ponad pół miliona**.

Wykres 17. Wpływ polityki spójności na stopę bezrobocia osób w wieku 15+ w latach 2004-2015

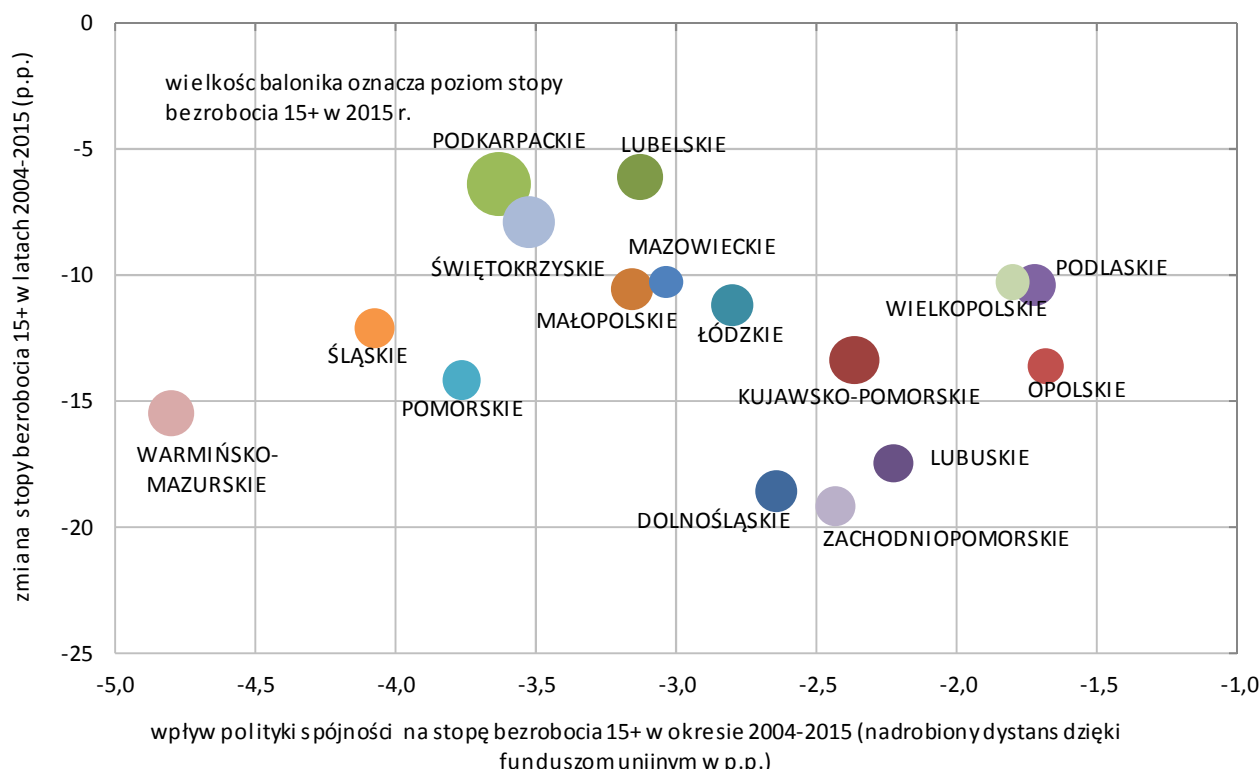

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat i wyników modeli makroekonomicznych.

Na poziomie regionalnym, najwyższym bezrobociem charakteryzowały się w 2015 r. województwa: podkarpackie (11,6%) i świętokrzyskie (10,1%). Wykorzystanie funduszy unijnych wpływało na obniżenie stopy bezrobocia w przypadku wszystkich województw (wykres 18). Najsilniejsze oddziaływanie występowało w województwie warmińsko-mazurskim. Szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności przyczyniły się do obniżenia stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 4,8 p.p. Wysoki wpływ (ponad 4 p.p. notowany był również w województwie śląskim.

Najmniejsze natomiast oddziaływanie polityki spójności na rynek pracy miało miejsce w województwach opolskim i podlaskim (po ok. 1,7 p.p.).

Wykres 18. Wpływ polityki spójności na stopę bezrobocia 15+ w województwach w latach 2004-2015

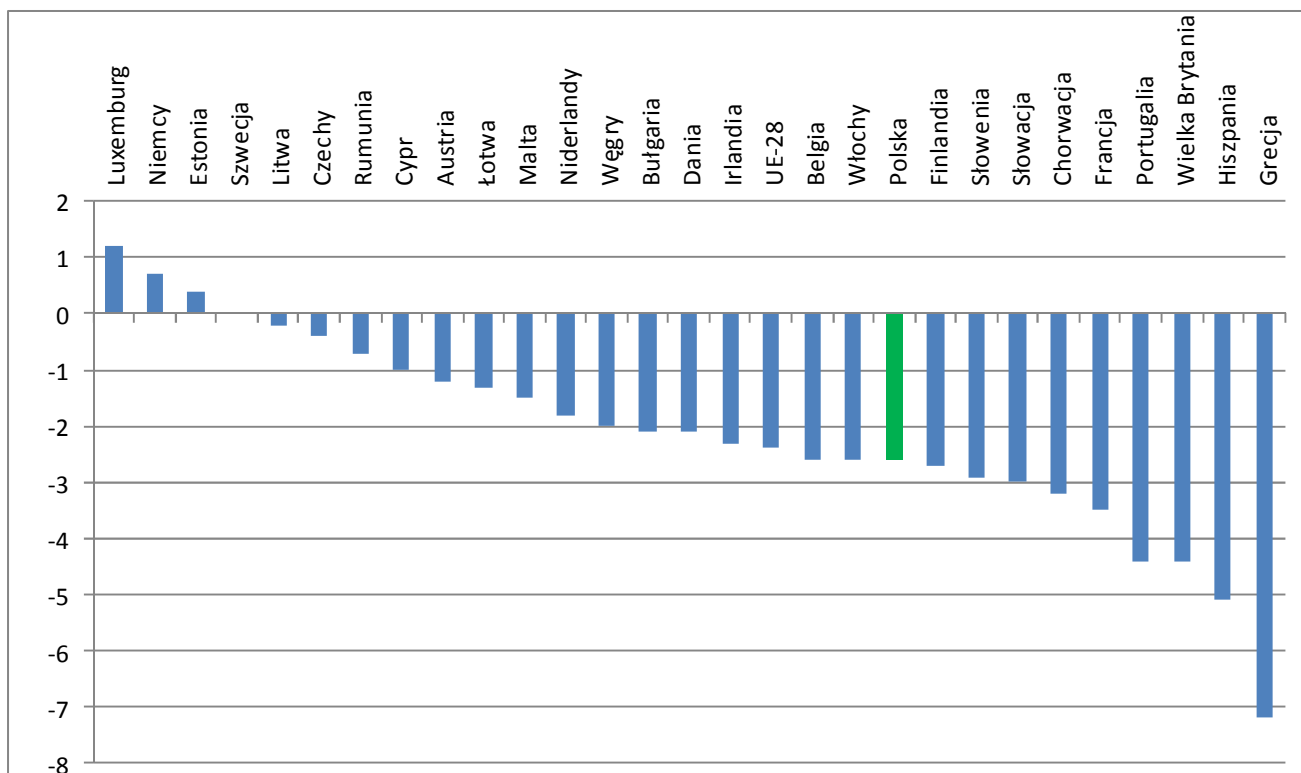
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat i wyników modeli makroekonomicznych.

Warto dodać, że procesy zachodzące na rynku pracy determinują w wysokim stopniu poziom i dynamikę rozwoju społecznego danego obszaru. Poprawa sytuacji w zakresie popytu na siłę roboczą ogranicza szereg negatywnych konsekwencji związanych z długookresowym bezrobociem bądź biernością zawodową, takich jak: ubóstwo, patologie społeczne, apatia, poczucie zrezygnowania i bezradności, co z kolei przyczynia się do poprawy nastrojów społecznych w danym kraju/regionie i zwiększa jego atrakcyjność inwestycyjną. Większy stopień wykorzystania potencjału siły roboczej na danym obszarze zwiększa wolumen dóbr i usług wytwarzanych na jego terytorium, a tym samym jego realne bogactwo. Stąd też za istotny należy uznać wkład, jaki w poprawę sytuacji na rynku pracy w Polsce ma polityka spójności.

Finanse publiczne

W ostatnim czasie nastąpiła znacząca poprawa stanu finansów publicznych. Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych zmniejszył się z 7,5% PKB w 2010 r. do 2,6% PKB w 2015 r. Na skutek tego w ubiegłym roku została wobec Polski uchylona procedura nadmiernego deficytu. Obecnie Polska należy do krajów o deficycie zbliżonym do średniej UE-28 (2,4% PKB w 2015 r.)

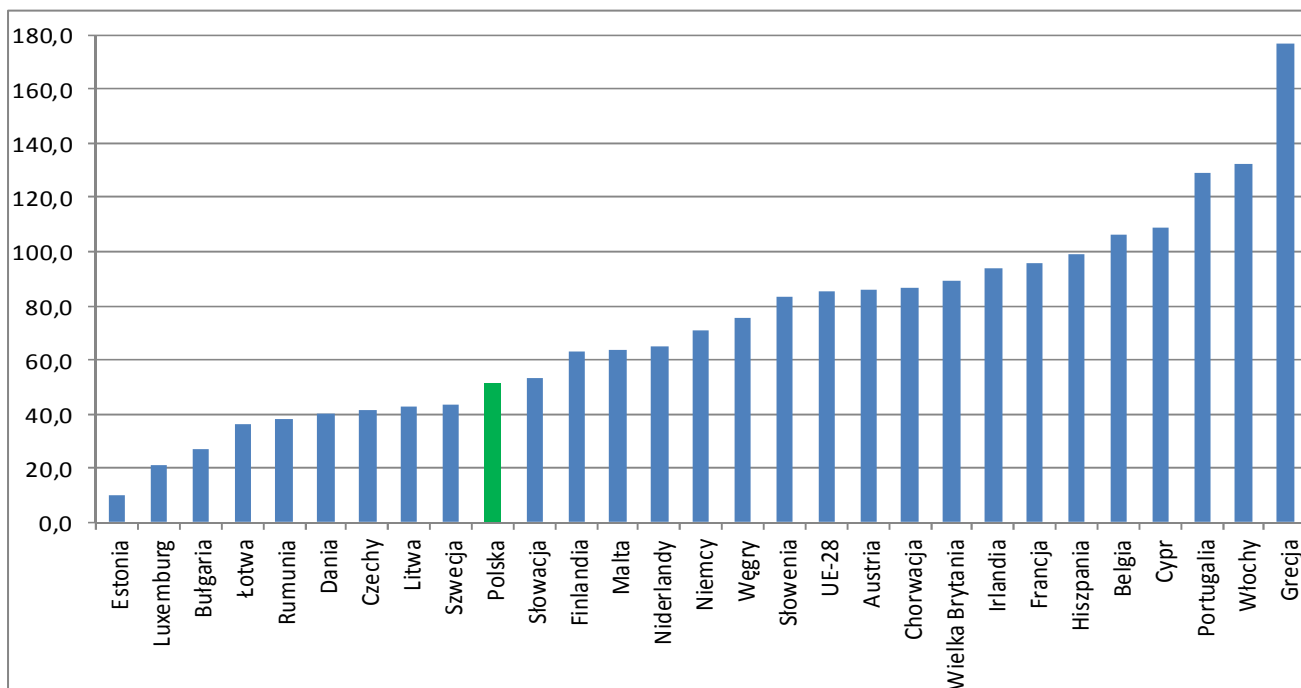
Wykres 19. Wynik sektora *general government* w relacji do PKB w krajach UE-28 w 2015 r. (% PKB)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Zdecydowanie korzystniejsza sytuacja ma miejsce w przypadku długu publicznego – tu Polska z długiem w wysokości 51,3% PKB w 2015 r. wypada zdecydowanie lepiej na tle średniej unijnej wynoszącej 85,2% PKB (wykres 20).

Wykres 20. Dług sektora *general government* w relacji do PKB w krajach UE-28 w 2015 r. (% PKB)

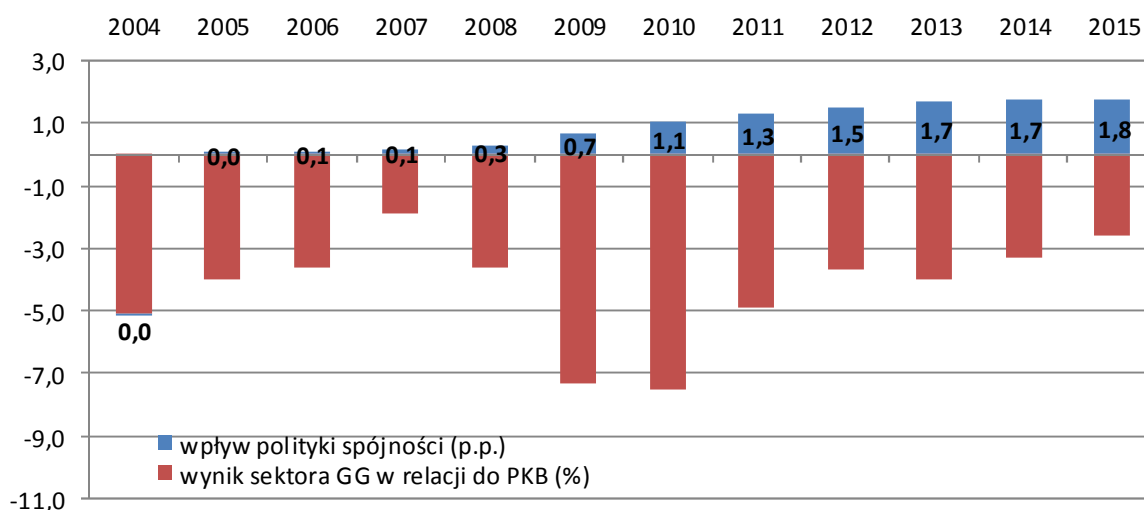

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Badania wskazują, że **fundusze europejskie w długim okresie prowadzą do trwałej i istotnej poprawy stabilności finansów publicznych**, mierzonej relacją deficytu do PKB oraz relacją długu publicznego do PKB. Przez wszystkie lata analizowanego okresu polityka spójności wpływała pozytywnie na obie powyższe relacje. Z jednej strony było to efektem wzrostu PKB dzięki środkom finansowym polityki spójności, a z drugiej wiązało się z rozszerzaniem bazy podatkowej w rezultacie rozwoju gospodarki. Prowadziło to do poprawy wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych, a w konsekwencji do ograniczenia przyrostu długu publicznego w relacji do PKB.

Środki z funduszy europejskich w 2015 r. przyczyniły się do obniżenia deficytu sektora o ok. 1,8 p.p. (wykres 21). Średniorocznie w okresie 2004-2015 analizowana relacja była niższa dzięki tym środkom o ok. 1 p.p.

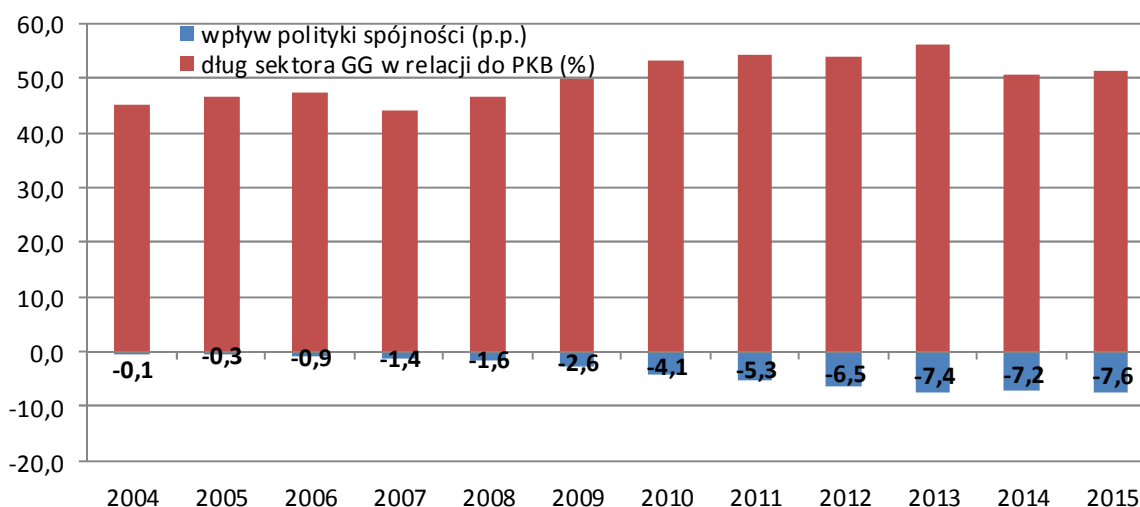
Wykres 21. Wpływ polityki spójności na wynik sektora *general government* w relacji do PKB w latach 2004-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i wyników modeli makroekonomicznych.

Mniejszy w wyniku napływu środków z UE deficyt sektora publicznego przekłada się na **poprawę relacji długu publicznego do PKB** (wykres 22). Dodatkowo działa w tym kierunku **umacnianie złotego** spowodowane napływem funduszy europejskich, dzięki czemu dług nominowany w walutach obcych staje się niższy w wyrażeniu złotowym. W konsekwencji pozytywny wpływ polityki spójności na dług publiczny w relacji do PKB był szacowany w 2015 r. na ok. 7,6 p.p.

Wykres 22. Wpływ polityki spójności na dług sektora *general government* w relacji do PKB w latach 2004-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i wyników modeli makroekonomicznych.

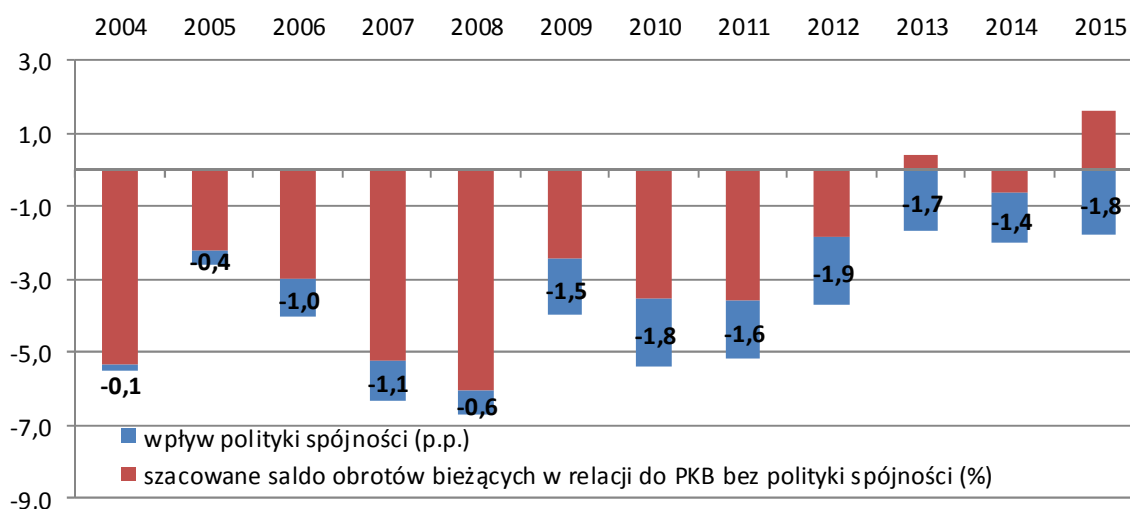
Wymiana międzynarodowa

W 2015 r. łączna wartość obrotów towarowych (w ujęciu płatniczym) w Polsce kształtowała się na poziomie 341,6 mld EUR (z czego 171,9 mld EUR przypadało na eksport, a 169,7 mld EUR na import). W latach 2004-2015 wartość obrotów handlu zagranicznego wzrosła ponad czterokrotnie. W latach 2004-2015 dynamika eksportu w Polsce była dwukrotnie wyższa niż dynamika PKB i był on jedną z sił napędowych polskiej gospodarki.

Saldo obrotów bieżących wyniosło w 2015 r. -0,2% PKB i był to najniższy poziom od momentu wejścia Polski do UE.

Fundusze unijne wpływają wielotorowo na kształtowanie się salda wymiany międzynarodowej. Wyniki badań wskazują, że **polityka spójności przyczynia się do pogłębienia deficytu obrotów bieżących w relacji do PKB** (średnio o 1,2 p.p. rocznie).

Wykres 23. Wpływ polityki spójności na saldo obrotów bieżących w relacji do PKB w latach 2004-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i wyników modeli makroekonomicznych.

Napływ środków z UE, powodujący wzrost popytu konsumpcyjnego i inwestycyjnego pobudza wzrost importu, podczas gdy po stronie eksportu efekty poprawy konkurencyjności gospodarki mogą być niwelowane przez następstwa aprecjacji złotego. Według wyników badań, efekt zwiększenia importu utrzymywał się przez cały analizowany okres, bowiem cały czas do kraju napływały nowe fundusze, których część przeznaczona była na dodatkowy import.

Szacowany wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy Polski i regionów środków w latach 2016-2017

Przewiduje się, że w okresie 2016-2017. wzrost gospodarczy wyniesie odpowiednio 3,8% i 3,9%⁸. Z uwagi na fakt, że zakończono wydatkowanie środków z perspektywy 2007-2013, natomiast wydatki w ramach perspektywy 2014-2020 dopiero przyspieszają, wpływ funduszy na wzrost PKB będzie w tym i przyszłym roku relatywnie niewielki – w 2017 r. ok. 0,5 p.p. wzrostu gospodarczego będzie efektem realizowanej polityki spójności.

Warto jednak zaznaczyć, że pomimo znikomego wpływu na dynamikę PKB, dzięki funduszom unijnym poziom PKB (w zł, w cenach bieżących) będzie w latach 2016-2017 wyższy o ok. 15%. Inwestycje finansowane z funduszy europejskich będą również w latach 2016-2017 czynnikiem zmian sektorowej struktury gospodarki, przyczyniając się do dalszego zwiększenia udziału sektora przemysłowego w wartości dodanej brutto i spadku udziału sektora I (rolnictwo).

Przewiduje się, że środki zasilające polską gospodarkę w ramach polityki spójności nadal będą przyczyniać się do przyspieszenia procesów realnej konwergencji gospodarczej między Polską a UE. PKB na mieszkańca w relacji do średniej UE wyniesie w 2016 r. 71%, a w 2017 r. 72%, z czego odpowiednio ok. 4,7 i 5,1 pkt proc. będzie efektem realizacji polityki spójności.

Wpływ polityki spójności na stopę inwestycji w latach 2016-2017 będzie pozytywny – w efekcie wydatkowania środków unijnych wskaźnik ten będzie wyższy o ok. 1,0-1,2 pkt proc. ponad poziom, jaki byłby obserwowany w sytuacji braku pomocy finansowej UE.

Polityka spójności dalej będzie wpływać pozytywnie na rynek pracy. Przewiduje się, że dzięki funduszom unijnym wskaźnik zatrudnienia (20-64) w latach 2016-2017 r. będzie wyższy o ok. 2,1-2,3 pkt proc., a stopa bezrobocia (15+) niższa o ok. 3,2-3,5 pkt proc. niż w sytuacji gdyby nie była realizowana polityka spójności. Szacuje się, że liczba pracujących dzięki polityce spójności będzie w latach 2016-2017 wyższa o ok. 520-570 tys. Poprawa sytuacji na rynku pracy będzie implikować wzrost dochodów do dyspozycji sektora gospodarstw domowych.

Ponadto, badania wskazują, że fundusze europejskie w długim okresie prowadzą do trwałej i istotnej poprawy stabilności finansów publicznych, mierzonej relacją deficytu do PKB oraz relacją długu publicznego do PKB. Środki z funduszy europejskich przyczynią się w latach 2016-2017 do obniżenia deficytu sektora o ok. 1,7 pkt proc. Wynik ten utrzyma się również w kolejnych latach. Mniejszy w wyniku napływu środków z UE deficyt sektora publicznego przełoży się na poprawę relacji długu publicznego do PKB. Pozytywny wpływ polityki spójności na dług publiczny w relacji do PKB jest szacowany w latach 2016-2017 r. na ok. 6,8-7,3 pkt proc.

⁸ Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Aktualizacja maj 2016 r., Ministerstwo Finansów.

Szacowany wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy Polski i regionów śródków w perspektywie do 2020 r.

Wpływ polityki spójności w ramach UP 2014-2020 na rozwój kraju i regionów pozostanie pozytywny, jednak szacuje się, że jego skala będzie mniejsza niż dotychczas. Wśród głównych czynników odpowiadających za niższe wartości wpływu polityki spójności w najbliższych latach należy wymienić:

- różnice w realnej wadze środków finansowych na lata 2014-2020. Wartość środków alokowanych dla Polski w latach 2014-2020 jest wyższa w ujęciu nominalnym od funduszy przeznaczonych na okres 2007-2013. W kontekście analizy interwencji finansowych na procesy rozwojowe znaczenie ma jednak realna siła wdrażanych funduszy określana w odniesieniu do skali całej gospodarki krajowej. Porównując alokacje w dwóch perspektywach finansowych na tej płaszczyźnie zauważamy, że waga funduszy zapisanych na lata 2014-2020 (średniorocznie 1,5% PKB) jest niższa od analogicznej wielkości dla okresu 2007-2013 (średniorocznie 2,1% PKB). To z kolei rzutuje na skalę mechanizmów o charakterze popytowym i podażowym. W przypadku większej gospodarki dana alokacja rozkłada się na większą ilość przedsiębiorstw utrudniając osiągnięcie odpowiedniej masy krytycznej wsparcia i uzyskiwanych efektów skali. Wzrost skali gospodarki powoduje, iż zwiększa się – w sytuacji państw i regionów, które charakteryzują się deficytami w tym zakresie tak jak Polska i jej województwa – zapotrzebowanie na infrastrukturę podstawową i na kapitał ludzki. Jeżeli zasoby kapitału materialnego i ludzkiego nie będą wzrastały proporcjonalnie do zwiększającego się zapotrzebowania, to interwencja finansowa będzie generowała niższe efekty gospodarcze niż w sytuacji, kiedy inwestycje publiczne nadszłyby za potrzebami sektora prywatnego;
- należy także wspomnieć, iż w porównaniu z latami 2007-2013 zasoby infrastrukturalne, wielkość kapitału materialnego przedsiębiorstw w postaci budynków i budowli oraz parku maszynowego, a także zasoby kapitału ludzkiego są obecnie wyższe niż na początku wdrażania NSRO. Implikuje to relatywnie mniejsze efekty generowane przez przyrost wspomnianych zasobów na skutek większego nasycenia nimi gospodarki;
- pewien wpływ na niższe wartości wyników symulacji w perspektywie 2014-2020 ma fakt, iż wydatki infrastrukturalne stanowią relatywnie mniejszą część całkowitych płatności w porównaniu do okresu 2007-2013. W sytuacji, gdy deficyty w zakresie systemu transportowego w Polsce są jeszcze zauważalne, oddziaływanie rozbudowywanych i modernizowanych zasobów infrastrukturalnych na gospodarkę jest ciągle wysokie. Nawet najbardziej innowacyjne projekty biznesowe czy też poprawa kapitału ludzkiego nie znajdą szerokiego przełożenia na procesy rozwojowe w sytuacji niskiej dostępności kraju/regionu. Stąd też do czasu osiągnięcia efektywnego systemu transportowego (w sensie korzystnej dostępności czasowej) wydatki na projekty infrastrukturalne będą generować najsilniejsze efekty. W długim okresie kluczowe staną się zaś inwestycje podejmowane w zakresie działalności badawczo-rozwojowej i wdrożeniowej.

Wpływ na tempo wzrostu PKB po 2015 r. będzie niewielki, głównie z powodu tego, że początkowy efekt popytowy – za sprawą wydatków infrastrukturalnych, wspierania innowacji oraz akumulacji kapitału ludzkiego stopniowo będzie przekształcał się w oddziaływanie o charakterze podażowym, którego efekty są długotrwałe. Oznacza to, że z roku na rok dodatkowy wzrost PKB wywołany efektem popytowym będzie malał.

Warto jednak zaznaczyć, że pomimo niewielkiego wpływu na dynamikę PKB, dzięki funduszom unijnym poziom PKB (w zł, w cenach bieżących) będzie w 2020 r. wyższy o ok. 17% w stosunku do scenariusza bez polityki spójności. Fundusze unijne będą nadal pozytywnie wpływać na proces realnej konwergencji gospodarczej między Polską a UE. Do 2020 r. dzięki funduszom unijnym Polska ma szansę osiągnąć poziom PKB per capita sięgający 75%-78% średniej unijnej. Zatem od momentu wejścia do UE do 2020 r. luka rozwojowa między Polską a UE zmniejszy się o ok. 30 p.p., z czego ok. 6 p.p. będzie efektem realizacji polityki spójności.

Nastąpi dalszy wzrost wydajności pracy, efektem prowadzenia polityki spójności będzie znaczne zniwelowanie dystansu dzielącego nasz kraj od średniego poziomu wydajności w UE. Biorąc pod uwagę lata prognostyczne (2016-2020), średnioroczny wpływ funduszy będzie ponad 2-krotnie wyższy niż dotychczas. Pozytywny wpływ strumieni finansowych wydatkowanych w ramach polityki spójności na wydajność pracy jest wynikiem wzrostu efektywności siły roboczej poprzez rozbudowę i modernizację

technicznego uzbrojenia pracy, poprawę organizacji pracy, specjalizację procesu produkcyjnego (związaną z rosnącą skalą produkcji) oraz rozwój kapitału ludzkiego, a także efektem poprawy zagospodarowania posiadanych przez przedsiębiorstwa zasobów produkcyjnych. Pozytywne oddziaływanie polityki spójności na produktywność pracy wynika również z czynników, które nie wpływają w bezpośredni sposób na jakość i wydajność pracujących (np. rozbudowana infrastruktura podstawowa), ale są bodźcem stymulującym wzrost łącznej produktywności czynników produkcji, tym samym powodują wzrost wolumenu wytwarzanych towarów i usług. W 2020 r. wydajność pracy w Polsce (liczona jako PKB na pracującego w PPS) osiągnie ponad 83% średniej UE.

Nadal wysoki pozostanie wpływ polityki spójności na inwestycje - w latach progностycznych (2016-2020) nakłady brutto na środki trwałe będą dzięki niej wyższe średnio o 25 % w skali roku, a stopa inwestycji będzie wyższa średniorocznie o ok. 1,4 p.p.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny będzie również nadal na rynku pracy. Szacunki wskazują, że wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 osiągnie w 2020 r. poziom prawie 75%, przy oddziaływaniu polityki spójności wynoszącym ok. 2,5-2,8 p.p. Liczba miejsc pracy powstałych w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE utrzyma się na poziomie ok. 500-700 tys. Wpływ na obniżenie stopy bezrobocia będzie podobny jak dotychczas – dzięki funduszom unijnym będzie ona niższa o ok. 3,5-4,0 p.p.

W ujęciu regionalnym, w dłuższym horyzoncie czasowym można spodziewać się, że interwencja finansowana ze źródeł wspólnotowych przełoży się najsilniej na rozwój Polski Wschodniej, dla której - w ujęciu per capita oraz w relacji do wielkości gospodarki – przewidzianych jest najwięcej środków. W efekcie takiej alokacji dostępnych funduszy, PKB per capita w tej grupie województw do 2020 r. może osiągnąć poziom około 50-52% średniej UE28, z czego ok. 5 p.p. będzie konsekwencją wsparcia otrzymanego przez te regiony z funduszy unijnych. Należy pamiętać jednak, że polityka spójności jest tylko jednym z elementów, które powinny pomóc wyzwolić endogeniczne potencjały regionów i dzięki temu umożliwić intensyfikację procesów rozwojowych.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy poszczególnych województw w latach 2004-2015

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa dolnośląskiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie dolnośląskim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie dolnośląskim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 5 971 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie dolnośląskim odpowiednio 2 056 EUR i 1,6% PKB. Były to wartości zbliżone do średniej w kraju (2 039 EUR na mieszkańca i 1,8% PKB).

Inwestycje finansowane funduszami unijnymi stanowią znaczącą część inwestycji publicznych w województwie dolnośląskim – w 2014 r. ich udział wynosił 50% ogółu inwestycji publicznych w tym regionie (przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%).

Wpływ polityki spójności w województwie dolnośląskim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie dolnośląskim wynosił 76% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy dolnośląskim a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 27 p.p., z czego 27% (7,3 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności. Zatem dzięki funduszom unijnym dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego dolnośląskie od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015⁹ dolnośląskie rozwijało się w średnim tempie 7,4% (w cenach bieżących), z czego ok. 16% (1,2 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. dolnośląskim ponad dwuipółkrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o ok. 26%.

W momencie wejścia do UE, woj. dolnośląskie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 50,7%, natomiast w 2015 r. wynoszącym już 67,7%. Niespełna 15% odnotowanego w tym okresie wzrostu (2,2 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie dolnośląskim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na ponad 43 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. dolnośląskim w momencie wejścia do UE wynosiła aż 26,7%, a w 2015 r. już tylko 7%. W pewnej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności spowodowały redukcję stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 2,6 p.p.

⁹ Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie kujawsko-pomorskim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 3 383,8 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie kujawsko-pomorskim odpowiednio 1 622 EUR i 1,7% PKB. Były to wartości niższe do średniej w kraju (2 039 EUR na mieszkańca i 1,8% PKB).

Inwestycje finansowane funduszami unijnymi stanowią znaczącą część inwestycji publicznych w województwie kujawsko-pomorskim – w 2014 r. ich udział wynosił 55,6% ogółu inwestycji publicznych w tym regionie (przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%).

Wpływ polityki spójności w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie kujawsko-pomorskim wynosił 55% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy kujawsko-pomorskim a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 13 p.p., z czego ponad 27% (3,6 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności. Zatem dzięki funduszom unijnym dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego kujawsko-pomorskie od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015¹⁰ kujawsko-pomorskie rozwijało się w średnim tempie 5,7% (w cenach bieżących), z czego ok. 19% (1,1 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. kujawsko-pomorskim ponad dwuipółkrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o ok. 27%.

W momencie wejścia do UE, woj. kujawsko-pomorskie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 57,2%, natomiast w 2015 r. wynoszącym już 65,7%. Ponad 20% odnotowanego w tym okresie wzrostu (1,8 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie kujawsko-pomorskim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na prawie 26 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. kujawsko-pomorskim w momencie wejścia do UE wynosiła 22%, a w 2015 r. już tylko 7,9%. W pewnej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności spowodowały redukcję stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 2,4 p.p.

¹⁰ Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa lubelskiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie lubelskim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie lubelskim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 4 501,4 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie lubelskim odpowiednio 2 104 EUR i 2,5% PKB. Były to wartości wyższe do średniej w kraju (2 039 EUR na mieszkańca i 1,8% PKB).

Inwestycje finansowane funduszami unijnymi stanowią znaczącą część inwestycji publicznych w województwie lubelskim – w 2014 r. ich udział wynosił aż 68,4% ogółu inwestycji publicznych w tym regionie (przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%).

Wpływ polityki spójności w województwie lubelskim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie lubelskim wynosił 47% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy lubelskim a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 13 p.p., z czego ponad 30% (3 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności. Zatem dzięki funduszom unijnym dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego lubelskie od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015¹¹ lubelskie rozwijało się w średnim tempie 5,9% (w cenach bieżących), z czego ponad 20% (1,2 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. lubelskim ponad trzykrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o ok. 32,2%.

W momencie wejścia do UE, woj. lubelskie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 59,5%, natomiast w 2015 r. wynoszącym już 66,9%. Prawie połowa odnotowanego w tym okresie wzrostu (2,3 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie lubelskim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na ok. 33,3 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. lubelskim w momencie wejścia do UE wynosiła 16,1%, a w 2015 r. już tylko 9,3%. W dużej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że ponad połowa redukcji stopy bezrobocia w tym regionie była efektem realizacji inwestycji współfinansowanych w ramach polityki spójności (3,1 p.p.).

¹¹ Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa lubuskiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie lubuskim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie lubuskim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 2 097,9 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie lubuskim odpowiednio 2 061 EUR i 2,1% PKB. Były to wartości wyższe do średniej w kraju (2 039 EUR na mieszkańca i 1,8% PKB).

Inwestycje finansowane funduszami unijnymi stanowią znaczącą część inwestycji publicznych w województwie lubuskim – w 2014 r. ich udział wynosił 50% ogółu inwestycji publicznych w tym regionie (przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%).

Wpływ polityki spójności w województwie lubuskim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie lubuskim wynosił 57% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy lubuskim a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 16 p.p., z czego ponad 34% (5,5 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności. Zatem dzięki funduszom unijnym dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego lubuskie od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015¹² lubuskie rozwijało się w średnim tempie 6,3% (w cenach bieżących), z czego ok. 23% (1,5 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. lubuskim prawie dwukrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o ponad 31%.

W momencie wejścia do UE, woj. lubuskie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 52,5%, natomiast w 2015 r. wynoszącym już 66,9%. Ponad 15% odnotowanego w tym okresie wzrostu (2,5 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie lubuskim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na prawie 17,5 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. lubuskim w momencie wejścia do UE wynosiła aż 24,9%, a w 2015 r. już tylko 6,4%. W pewnej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności spowodowały redukcję stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 2,2 p.p.

¹² Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa łódzkiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie łódzkim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie łódzkim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 5 788,4 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie łódzkim odpowiednio 2 321 EUR i 2,1% PKB. Były to wartości wyższe do średniej w kraju (2 039 EUR na mieszkańca i 1,8% PKB).

Inwestycje finansowane funduszami unijnymi stanowią znaczącą część inwestycji publicznych w województwie łódzkim – w 2014 r. ich udział wynosił aż 63,2% ogółu inwestycji publicznych w tym regionie (przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%).

Wpływ polityki spójności w województwie łódzkim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie łódzkim wynosił 63% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy łódzkim a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 19 p.p., z czego ponad 37% (7,1 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności. Zatem dzięki funduszom unijnym dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego łódzkę od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015¹³ łódzkie rozwijało się w średnim tempie 6,1% (w cenach bieżących), z czego ponad 25% (1,6 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. łódzkim ponad dwuipółkrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o prawie 40%.

W momencie wejścia do UE, woj. łódzkie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 58,3%, natomiast w 2015 r. wynoszącym już 69,3%. Prawie 1/3 odnotowanego w tym okresie wzrostu (3,6 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie łódzkim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na prawie 60,1 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. łódzkim w momencie wejścia do UE wynosiła 18,8%, a w 2015 r. już tylko 7,7%. W pewnej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności spowodowały redukcję stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 2,8 p.p.

¹³ Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa małopolskiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie małopolskim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie małopolskim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 5 496,8 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie małopolskim odpowiednio 1 630 EUR i 1,6% PKB. Były to wartości niższe do średniej w kraju (2 039 EUR na mieszkańca i 1,8% PKB).

Udział inwestycji finansowanych funduszami unijnymi w inwestycjach publicznych w województwie małopolskim jest niższy niż średnio w kraju – w 2014 r. wynosił 42,5% ogółu inwestycji publicznych, przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%.

Wpływ polityki spójności w województwie małopolskim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie małopolskim wynosił 60% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy małopolskim a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 18 p.p., z czego ponad 23% (4,2 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności. Zatem dzięki funduszom unijnym dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego małopolskie od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015¹⁴ małopolskie rozwijało się w średnim tempie 6,5% (w cenach bieżących), z czego ok. 17,5% (1,1 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. małopolskim ponad dwukrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o prawie 30%.

W momencie wejścia do UE, woj. małopolskie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 61,5%, natomiast w 2015 r. wynoszącym już 67,6 %. Prawie 28% odnotowanego w tym okresie wzrostu (2,1 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie małopolskim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na prawie 49,1 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. małopolskim w momencie wejścia do UE wynosiła 16,8%, a w 2015 r. już tylko 7,1%. W dużej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności spowodowały redukcję stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 3,2 p.p.

¹⁴ Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa mazowieckiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie mazowieckim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie mazowieckim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 12 612,9 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie mazowieckim odpowiednio 2 358 EUR i 1,3% PKB.

Udział inwestycji finansowanych funduszami unijnymi w inwestycjach publicznych w województwie mazowieckim jest niższy niż średnio w kraju – w 2014 r. wynosił 43,7% ogółu inwestycji publicznych, przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%.

Wpływ polityki spójności w województwie mazowieckim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie mazowieckim wynosił 108% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy mazowieckim a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał aż o 36 p.p., z czego ok. 1/4 (8,6 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015¹⁵ mazowieckie rozwijało się w średnim tempie 7,4% (w cenach bieżących), z czego ok. 16,3% (1,2 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. mazowieckim prawie dwuipółkrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o 22,6%.

W momencie wejścia do UE, woj. mazowieckie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 61,2%, natomiast w 2015 r. wynoszącym już 73,6 %. Ponad 20% odnotowanego w tym okresie wzrostu (2,4 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie mazowieckim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na prawie 86 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. mazowieckim w momencie wejścia do UE wynosiła 16,0%, a w 2015 r. już tylko 6,4%. W dużej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności spowodowały redukcję stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 3 p.p.

¹⁵ Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa opolskiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie opolskim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie opolskim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 1 673,8 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie opolskim odpowiednio 1 681 EUR i 1,7% PKB. Były to wartości niższe do średniej w kraju (2 039 EUR na mieszkańca i 1,8% PKB).

Inwestycje finansowane funduszami unijnymi stanowią znaczącą część inwestycji publicznych w województwie opolskim – w 2014 r. ich udział wynosił aż 68,6% ogółu inwestycji publicznych w tym regionie (przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%).

Wpływ polityki spójności w województwie opolskim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie opolskim wynosił 55% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy opolskim a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 17 p.p., z czego ponad 15% (2,6 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności. Zatem dzięki funduszom unijnym dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego opolskie od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015¹⁶ opolskie rozwijało się w średnim tempie 5,9% (w cenach bieżących), z czego ok. 16% (0,9 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. opolskim ponad dwuipółkrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o prawie 22%.

W momencie wejścia do UE, woj. opolskie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 55,8%, natomiast w 2015 r. wynoszącym już 67,7 %. Jednak jedynie nieco ponad 10% odnotowanego w tym okresie wzrostu (1,5 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie opolskim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na prawie 10,4 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. opolskim w momencie wejścia do UE wynosiła aż 19,3%, a w 2015 r. już tylko 6,5%. W dużej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności spowodowały redukcję stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 1,7 p.p.

¹⁶ Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa podkarpackiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie podkarpackim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie podkarpackim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 5 256,8 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie podkarpackim odpowiednio 2 471 EUR i 3,0% PKB. Były to wartości znacznie wyższe do średniej w kraju (2 039 EUR na mieszkańca i 1,8% PKB).

Inwestycje finansowane funduszami unijnymi stanowią znaczącą część inwestycji publicznych w województwie podkarpackim – w 2014 r. ich udział wynosił aż 60,6% ogółu inwestycji publicznych w tym regionie (przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%).

Wpływ polityki spójności w województwie podkarpackim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie podkarpackim wynosił 48% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy podkarpackim a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 13 p.p., z czego ponad 42% (5,5 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności. Zatem dzięki funduszom unijnym dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego podkarpackie od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015¹⁷ podkarpackie rozwijało się w średnim tempie 6,1% (w cenach bieżących), z czego ok. 27,6% (1,7 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. podkarpackim ponad dwuipółkrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o ponad 40%.

W momencie wejścia do UE, woj. podkarpackie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 58,9%, natomiast w 2015 r. wynoszącym 63,1 %. Ponad 2/3 odnotowanego w tym okresie wzrostu (2,6 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie podkarpackim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na prawie 38,1 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. podkarpackim w momencie wejścia do UE wynosiła 15,1%, a w 2015 r. – 11,6%. W dużej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności spowodowały redukcję stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 3,6 p.p.

¹⁷ Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa podlaskiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie podlaskim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie podlaskim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 2 526,9 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie podlaskim odpowiednio 2 126 EUR i 2,5% PKB. Były to wartości wyższe do średniej w kraju (2 039 EUR na mieszkańca i 1,8% PKB).

Inwestycje finansowane funduszami unijnymi stanowią znaczącą część inwestycji publicznych w województwie podlaskim – w 2014 r. ich udział wynosił 51,3% ogółu inwestycji publicznych w tym regionie (przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%).

Wpływ polityki spójności w województwie podlaskim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie podlaskim wynosił 49% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy podlaskim a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 13 p.p., z czego prawie 24% (3,1 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności. Zatem dzięki funduszom unijnym dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego podlaskie od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015¹⁸ podlaskie rozwijało się w średnim tempie 5,8% (w cenach bieżących), z czego ok. 20% (1,1 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. podlaskim prawie trzykrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o prawie 33%.

W momencie wejścia do UE, woj. podlaskie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 62,9%, natomiast w 2015 r. wynoszącym 69,8 %. Ponad 20% odnotowanego w tym okresie wzrostu (1,8 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie podlaskim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na prawie 14,9 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. podlaskim w momencie wejścia do UE wynosiła 14,8%, a w 2015 r. – 7%. W pewnej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności spowodowały redukcję stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 1,7 p.p.

¹⁸ Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa pomorskiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie pomorskim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie pomorskim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 5 297,2 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie pomorskim odpowiednio 2 295 EUR i 2,1% PKB. Były to wartości znacznie wyższe do średniej w kraju (2 039 EUR na mieszkańca i 1,8% PKB).

Udział inwestycji finansowanych funduszami unijnymi w inwestycjach publicznych w województwie pomorskim jest niższy niż średnio w kraju – w 2014 r. wynosił 45,2% ogółu inwestycji publicznych, przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%.

Wpływ polityki spójności w województwie pomorskim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie pomorskim wynosił 64% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy pomorskim a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 17 p.p., z czego prawie 38% (6,4 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności. Zatem dzięki funduszom unijnym dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego pomorskie od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015¹⁹ pomorskie rozwijało się w średnim tempie 6,5% (w cenach bieżących), z czego ok. 23% (1,5 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. pomorskim prawie trzykrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o ponad 33%.

W momencie wejścia do UE, woj. pomorskie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 54,9%, natomiast w 2015 r. wynoszącym 68,6 %. Prawie 20% odnotowanego w tym okresie wzrostu (2,6 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie pomorskim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na prawie 40,7 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. pomorskim w momencie wejścia do UE wynosiła aż 19,8%, a w 2015 r. już tylko 6,6%. W dużej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności spowodowały redukcję stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 3,8 p.p.

¹⁹ Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa śląskiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie śląskim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie śląskim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 7 908 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie śląskim odpowiednio 1 730 EUR i 1,4% PKB. Były to wartości niższe do średniej w kraju (2 039 EUR na mieszkańca i 1,8% PKB).

Udział inwestycji finansowanych funduszami unijnymi w inwestycjach publicznych w województwie śląskim jest niższy niż średnio w kraju – w 2014 r. wynosił 37,1% ogółu inwestycji publicznych, przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%.

Wpływ polityki spójności w województwie śląskim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie śląskim wynosił 70% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy śląskiem a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 19 p.p., z czego ok. 28% (5,3 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności. Zatem dzięki funduszom unijnym dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego śląskie od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015²⁰ śląskie rozwijało się w średnim tempie 5,8% (w cenach bieżących), z czego ok. 20% (1,2 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. śląskim ponad dwukrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o ponad 22,7%.

W momencie wejścia do UE, woj. śląskie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 53,2%, natomiast w 2015 r. wynoszącym 64,3 %. Prawie 20% odnotowanego w tym okresie wzrostu (2,3 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie śląskim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na prawie 71,6 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. śląskim w momencie wejścia do UE wynosiła aż 18,5%, a w 2015 r. już tylko 7,2%. W dużej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności spowodowały redukcję stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 4,1 p.p.

²⁰ Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa świętokrzyskiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie świętokrzyskim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie świętokrzyskim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 2 642,7 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie świętokrzyskim odpowiednio 2 102 EUR i 2,4% PKB. Były to wartości wyższe do średniej w kraju (2 039 EUR na mieszkańca i 1,8% PKB).

Inwestycje finansowane funduszami unijnymi stanowią znaczącą część inwestycji publicznych w województwie świętokrzyskim – w 2014 r. ich udział wynosił 66,4% ogółu inwestycji publicznych w tym regionie (przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%).

Wpływ polityki spójności w województwie świętokrzyskim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie świętokrzyskim wynosił 49% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy świętokrzyskim a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 11 p.p., z czego prawie 44% (4,8 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności. Zatem dzięki funduszom unijnym dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego świętokrzyskie od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015²¹ świętokrzyskie rozwijało się w średnim tempie 5,4% (w cenach bieżących), z czego ponad 25% (1,4 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. świętokrzyskim dwukrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o ok. 37%.

W momencie wejścia do UE, woj. świętokrzyskie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 54,9%, natomiast w 2015 r. wynoszącym 65,9 %. Ponad 30% odnotowanego w tym okresie wzrostu (2,8 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie świętokrzyskim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na prawie 24 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. świętokrzyskim w momencie wejścia do UE wynosiła aż 20,4%, a w 2015 r. – 10,1%. W dużej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności spowodowały redukcję stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 3,5 p.p.

²¹ Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie warmińsko-mazurskim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 3 920,3 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie warmińsko-mazurskim odpowiednio 2 723 EUR i 3,2% PKB. Były to wartości znacznie wyższe do średniej w kraju (2 039 EUR na mieszkańca i 1,8% PKB).

Inwestycje finansowane funduszami unijnymi stanowią znaczącą część inwestycji publicznych w województwie warmińsko-mazurskim – w 2014 r. ich udział wynosił 65,2% ogółu inwestycji publicznych w tym regionie (przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%).

Wpływ polityki spójności w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie warmińsko-mazurskim wynosił 48% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy warmińsko-mazurskim a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 12 p.p., z czego ponad połowa (6,1 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności. Zatem dzięki funduszom unijnym dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego warmińsko-mazurskie od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015²² warmińsko-mazurskie rozwijało się w średnim tempie 5,8% (w cenach bieżących), z czego prawie 1/3 (1,9 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. warmińsko-mazurskim prawie dwupółkrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o ponad 50%.

W momencie wejścia do UE, woj. warmińsko-mazurskie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 51,1%, natomiast w 2015 r. wynoszącym 61,8 %. Prawie 30% odnotowanego w tym okresie wzrostu (3 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie warmińsko-mazurskim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na 30,8 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. warmińsko-mazurskim w momencie wejścia do UE wynosiła aż 23,8%, a w 2015 r. – 9,5%. W dużej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności spowodowały redukcję stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 4,5 p.p.

²² Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa wielkopolskiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie wielkopolskim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie wielkopolskim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 5 590,1 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie wielkopolskim odpowiednio 1 609 EUR i 1,3% PKB. Były to wartości znacznie niższe do średniej w kraju (2 039 EUR na mieszkańca i 1,8% PKB).

Udział inwestycji finansowanych funduszami unijnymi w inwestycjach publicznych w województwie wielkopolskim jest niższy niż średnio w kraju – w 2014 r. wynosił 39,3% ogółu inwestycji publicznych, przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%.

Wpływ polityki spójności w województwie wielkopolskim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie wielkopolskim wynosił 73% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy wielkopolskim a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 23 p.p., z czego 22,6% (5,2 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności. Zatem dzięki funduszom unijnym dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego wielkopolskie od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015²³ wielkopolskie rozwijało się w średnim tempie 6,8% (w cenach bieżących), z czego prawie 13,2% (0,9 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. wielkopolskim prawie dwukrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o niemal 20%.

W momencie wejścia do UE, woj. wielkopolskie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 59,9%, natomiast w 2015 r. wynoszącym 69,6 %. Około 18% odnotowanego w tym okresie wzrostu (1,5 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie wielkopolskim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na 35,8 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. wielkopolskim w momencie wejścia do UE wynosiła 17,2%, a w 2015 r. już tylko 5,8%. W pewnej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności spowodowały redukcję stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 1,8 p.p.

²³ Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy województwa zachodniopomorskiego w latach 2004-2015

Środki polityki spójności wykorzystane w województwie zachodniopomorskim w latach 2004-2015

Do końca 2015 r. w województwie zachodniopomorskim wydatkowano środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności o łącznej wartości 3 713,6 mln EUR. Biorąc pod uwagę środki w ramach polityki spójności przypadające na jednego mieszkańca oraz w relacji do PKB, wynosiły one w województwie zachodniopomorskim odpowiednio 2 171 EUR i 2,2% PKB. Były to wartości wyższe do średniej w kraju (2 039 EUR na mieszkańca i 1,8% PKB).

Udział inwestycji finansowanych funduszami unijnymi w inwestycjach publicznych w województwie zachodniopomorskim jest znacznie niższy niż średnio w kraju – w 2014 r. wynosił 33,6% ogółu inwestycji publicznych, przy średniej dla kraju wynoszącej 48,1%.

Wpływ polityki spójności w województwie zachodniopomorskim w latach 2004-2015

W 2014 r. PKB per capita (w PPS) w województwie zachodniopomorskim wynosił 57% średniej UE-28. W okresie 2004-2014 dystans pomiędzy zachodniopomorskim a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) zmalał o 13 p.p., z czego 1/3 (4,3 p.p.) było efektem realizacji polityki spójności. Zatem dzięki funduszom unijnym dystans w poziomie rozwoju gospodarczego dzielącego zachodniopomorskie od średniej UE-28 stopniowo się zmniejsza.

Tempo procesu konwergencji zależy głównie od tempa wzrostu gospodarczego regionu. W okresie 2004-2015²⁴ zachodniopomorskie rozwijało się w średnim tempie 5,6% (w cenach bieżących), z czego ponad 21% (1,2 p.p.) było efektem realizacji inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych.

Nakłady brutto na środki trwałe (NBnŚT, w cenach bieżących) od momentu akcesji do UE wzrosły w woj. zachodniopomorskim prawie trzykrotnie. Do tak znacznego ożywienia działalności inwestycyjnej w dużej mierze przyczyniły się finansowane środkami z UE nakłady infrastrukturalne oraz bezpośrednie wsparcie przedsięwzięć - dzięki wydatkom unijnym NBnŚT były wyższe w tym regionie o niemal 30%.

W momencie wejścia do UE, woj. zachodniopomorskie charakteryzowało się wskaźnikiem zatrudnienia osób w wieku 20-64 wynoszącym 54,2%, natomiast w 2015 r. wynoszącym 64,1 %. Około 15% odnotowanego w tym okresie wzrostu (1,8 p.p.) było efektem oddziaływania funduszy unijnych.

Pozytywny efekt europejskiej polityki spójności widoczny jest w tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie kwalifikacji pracowników i ich lepszej adaptacji do zmieniających się warunków na rynku pracy. Liczbę miejsc pracy powstałych w województwie zachodniopomorskim w wyniku realizacji inwestycji współfinansowanych z budżetu UE szacuje się na 21,3 tys.

Pozytywny wpływ funduszy unijnych jest również widoczny w zmniejszaniu stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ w woj. zachodniopomorskim w momencie wejścia do UE wynosiła aż 23,8%, a w 2015 r. już tylko 7,5%. W pewnej mierze do ograniczenia stopy bezrobocia przyczyniły się fundusze unijne – szacuje się, że inwestycje współfinansowane w ramach polityki spójności spowodowały redukcję stopy bezrobocia w tym regionie o ok. 2,4 p.p.

Źródła:

- Ocena wpływu realizacji polityki spójności na kształtowanie się wybranych wskaźników makroekonomicznych na poziomie krajowym i regionalnym za pomocą ilościowego modelu ekonomicznego – Raport końcowy nr 2, Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego, maj 2016;
- bazy danych GUS, NBP, Eurostat.

Opracowano w Wydziale Analiz Terytorialnych i Polityki Spójności Departamentu Strategii Rozwoju MR

²⁴ Dla lat 2004-2013 zastosowano dane historyczne, których źródłem był BDL GUS, natomiast dla lat 2014-2015 wykorzystano prognozy wygenerowane przez modele regionalne Hermin.